Jaargang 115. Woensdag, 28 Mei 1856. No. 64.

GRONINGER COURANT.

ALGEMEEN DAGBLAD

voor de Stad en Provincie Groningen.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS van *Groningen* maken bekend, dat de **BRUG** over de **APOORTENGRACHT**, wegens daaraan te doene herstellingen, op den **5den, 6den en 7den Junij a.s.** voor den **overrid** zal zijn **GESLOTEN;** blijvende echter de **passage** voor **Voetgangers** ook op die dagen onbelemmerd.

GRONINGEN, 26 Mei 1856.

Burgemeester en Wethouders: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

Aanbesteding.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente *Groningen* zijn voornemens, door hunnen GECOMMITTEERDE, bij *enkele Inschrijving* aan te besteden:

Het schoonen, enz. van de Kazernegebouwen, Magazijnen, enz.

De Voorwaarden van Aanbesteding zullen, van heden, ter SECRETARIJ dezer Gemeente ter lezing liggen, terwijl nadere inlichtingen te bekomen zijn aan het BUREAU van FABRIKAADJE op het Raadhuis.

De op Zegel geschreven INSCHRIJVINGSBILJETTEN, ingerigt overeenkomstig de algemeene Voorwaarden, moeten vóór of uiterlijk op **Zaturdag den 7den Junij 1856,** aan het RAADHUIS worden bezorgd.

De opening der BILJETTEN en de provisionele TOEWIJZING aan den laagsten Inschrijver, onder nadere goedkeuring, zal in het openbaar plaats hebben op **Maandag den 9den Junij 1856,** des voormiddags te tien uur, in een der Vertrekken van het Raadhuis.

GRONINGEN, 26 Mei 1856.

Burgemeester en Wethouders: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

Reclames voor de Schutterij.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente *Groningen*, —

Gelet hebbende op het bepaalde bij art. 18 en 22 van Zijner Majesteits besluit van den 28sten Junij 1828 (*Staatsblad* no. 42), waarbij de werkzaamheden worden geregeld van de COMMISSIE van ONDERZOEK, bedoeld bij art. 15 der Wet op de Schutterijen van den 11den April 1827 (*Staatsblad* no. 17), —

Brengen bij deze ter kennis van de navolgende personen, te weten:

a. Degenen, welke in het vorige jaar om **ligchaamsgebreken, Broederdienst** en **andere redenen** voorwaardelijk van de Schutterlijke dienst zijn vrijgesteld;

b. Degenen, welke uit **andere plaatsen** zich hier **met der woon** hebben nedergezet, waaronder ook zijn begrepen **Militairen,** die hunne **Paspoorten** verkregen en zich alhier gevestigd hebben, en zulks voor zoo verre zij zich in dit jaar ter inschrijving voor de Schutterij hebben aangegeven, en vermeenen mogten redenen tot vrijstelling of uitsluiting te hebben;

c. De zich in deze Gemeente gevestigd hebbende **Vreemdelingen,** mede voor zoo verre zij zich in dit jaar ter inschrijving hebben aangegeven, en vermeenen mogten redenen tot vrijstelling of uitsluiting te hebben:

Dat gemelde COMMISSIE tot het onderzoek van — en de beslissing omtrent de REDENEN van VRIJSTELLING of UITSLUITING van de SCHUTTERLIJKE DIENST, voor bovengemelde Personen, zitting zal houden in de ZAAL van den MILITIERAAD, in het RAADHUIS, op WOENSDAG den vierden Junij 1856, des voormiddags van half tien tot twaalf uur.

De bovengemelde Personen, die vermeenen mogten redenen tot vrijstelling te hebben, worden ten ernstigste aangemaand, om, op tijd en plaats voornoemd, voor gemelde Commissie te verschijnen; terwijl zij, welke niet voor de Commissie verschijnen, gehouden worden geene redenen tot vrijstelling te hebben, en bij de Schutterij moeten worden ingelijfd.

GRONINGEN, 26 Mei 1856.

Burgemeester en Wethouders: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

GRONDBELASTING.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente *Groningen* herinneren de Ingezetenen, dat bij de Wet van den 28sten Maart 1828 (*Staatsblad* no. 8), tijdelijke **VRIJSTELLING** van **GRONDBELASTING** of van **VERHOOGING** van **GRONDBELASTING** verleend wordt voor **nieuw gestichte, gedeeltelijk vernieuwde** en **vergrootte** of **uitgebreide Gebouwen;** dat, in gevolge de Wet van den 24sten April 1843, de belanghebbenden, die op het genot van deze vrijstelling aanspraak maken, verpligt zijn, van de STICHTINGEN, VERNIEUWINGEN, AAN- of BIJBOUWINGEN, in de termen van de Wet vallende, aangifte te doen binnen **zes maanden** nadat de Perceelen in gebruik gesteld zijn of voor het eerst geheel of ten deele worden betrokken; bij gebreke waarvan de aanspraak op vrijstelling is vervallen; eindelijk, dat die aangifte moet geschieden aan het BUREAU der ZETTERS op het Raadhuis, waar de Modellen tot het doen van die aangifte verkrijgbaar zijn.

GRONINGEN, 26 Mei 1856.

Burgemeester en Wethouders: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

De **COMMISSIE VAN ONDERWIJS** van de Provincie *Groningen* vergadert tot het **afnemen van Rangexamens** op VRIJDAG den 27sten Junij, des morgens te 8 uur, in het CONCERTHUIS alhier. Die zich alsdan wenschen te laten examineren, gelieven vóór den 12den Junij hunne Geboorteacten, Bewijzen van goed zedelijk gedrag en (voor zoover zij die bezitten) Acten van vroeger verkregen Rang *franko* in te zenden bij den Schoolopziener van hun District, met duidelijke opgave, welk Examen zij nu verlangen te ondergaan.

GRONINGEN, 14 Mei 1856.

De Commissie van Onderwijs voornoemd,
Namens dezelve:
P. HOFSTEDE DE GROOT,
Secretaris.

NIEUWSTIJDINGEN.

RUSLAND.

De Keizer is den 22sten des avonds te Warschau aangekomen.

Er zijn te Hamburg geruchten in omloop van eene ophanden zijnde nieuwe Russische leening. De Hamburger bankiers, door *Stieglitz* ontboden, zijn naar Berlijn vertrokken.

De Russische autoriteiten hebben eene commissie benoemd, om de puinhoopen van Sebastopol op te nemen en de gronden af te bakenen, die aan den staat of aan bijzondere personen hebben behoord. Men meende, dat Sebastopol, volgens een nieuw plan, zal worden herbouwd, en dat de Keizer het grootste gedeelte van die herbouwing zal bekostigen.

Volgens berigten uit Rusland, zijn de vestingwerken van de Russische sterkten Ismaïl en Kilia, in Bessarabië, welke aan Turkije moeten worden ingeruimd, reeds gesprongen en zoo veel mogelijk vernield, en zal men van de Russische zijde tusschen Bender en Ackerman eene nieuwe vesting stichten.

Volgens de Londensche *Observer*, is sir *Henry Bulwer* benoemd tot commissaris voor de regeling der zaken van de Donauvorstendommen voor Engeland; de baron *de Talleyrand* voor Frankrijk; de generaal *Fenton Benagon* voor Rusland en de baron *v. Keller* voor Oostenrijk.

TURKIJE.

Zoo als men weet, waren er voor en gedurende den jongsten oorlog, vele Pruissische, Fransche en Engelsche officieren en instructeurs onder de Turksche troepen. Deze hadden eigenlijk geen militairen rang, waren slechts voor een bepaalden tijd verbonden, behielden hunne Christelijke namen en bleven onderdanen hunner respective regeringen. Van de zijde der Porte is hun thans medegedeeld, dat, ten gevolge van de gelijkstelling der Christenen, dit niet langer zoo kan blijven, maar dat zij, om voortaan bij de armee te dienen, Turksche onderdanen moeten worden. Velen hebben dit gedaan en Turksche titels aangenomen. De meesten hebben echter hun ontslag genomen.

Eene nieuwe organisatie van het leger is op handen, volgens welke het in tijd van vrede zal bestaan uit 100,000 man, onder welke 30- à 35,000 Christenen. Alle gewigtige punten des rijks zullen bezet en maatregelen genomen worden om zoo noodig de troepen spoedig te kunnen concentreren. In tijden van rust zullen zij voor den aanleg van wegen gebruikt worden. Dit laatste is voorzeker een verstandig plan, dat ook nog wel in andere landen navolging mogt vinden.

De prachtige kazerne van Daoud-pacha is in drie uren tijds geheel door een' brand vernield. Zij werd tot Fransch hospitaal gebezigd. Op het oogenblik van het ongeluk waren er echter niet meer dan 300 zieken aanwezig, die men allen heeft kunnen redden. De brand moet ontstaan zijn door de onvoorzigtigheid van eenige ziekenoppassers. Het is een verlies voor het gouvernement van vier of vijf millioen franken. Terstond toen de Sultan de ramp vernomen had, heeft hij een' zijner adjudanten naar den Franschen gezant gezonden, om zijne vreugde te kennen te geven, dat bij dit ongeluk geen der zieken is omgekomen.

De Circassische deputatie zal weder Konstantinopel verlaten zonder haar doel bereikt te hebben, daar de Divan weigert de nationaliteit dier stammen te erkennen.

GRIEKENLAND.

Uit Athene wordt aan de ministeriële dagbladen van Londen het volgende geschreven: »In Griekenland (zeggen zij) heeft men, zonder het te weten, eene vleijende eer aan lord *Palmerston* bewezen; de edele lord is aldaar, in eene der voorsteden van Nauplia, openlijk in beeldtenis verbrand, door toedoen van eenige met het Grieksche hof in betrekking staande personen, welke die demonstratie aangelegd hadden. Dit, met het gewone nieuws van struikrooverij en regeringloosheid, is de hoofdinhoud der jongste berigten uit Athene."

Wat de struikrooverij betreft, zoo leest men ook in het jongste nommer van het officiële dagblad der Grieksche regering een stuk, waaruit blijkt dat de uitroeijing der struikrooverij daar te lande nog geenszins voltooid is, maar steeds voortgezet wordt. Het is eene aanschrijving van den minister van justitie aan de hem ondergeschikte ambtenaren, waarin hij hen op nieuw aanspoort om met verdubbelden ijver de roovers te vervolgen, wier bedrijf, gelijk de minister zegt, voor de nationale eer buiten 's lands niet minder nadeelig is dan voor de belangen der rustige ingezetenen.

— Het Brusselsche dagblad *le Nord*, hetwelk onder regtstreekschen of zijdelingschen invloed van het Russische gouvernement schijnt geschreven te worden, betoogt dat thans met het herstel van den vrede in Europa en van de binnenlandsche orde in Griekenland, alle reden voor de inlegering van buitenlandsche troepen in dat land opgehouden heeft; dat Rusland alzoo, als een der beschermheeren van het Grieksche koningrijk en thans weder aan het gezamenlijke overleg der groote mogendheden deel nemende, regt heeft om de onverwijlde terugroeping der Engelsche en Fransche troepen uit Griekenland te verlangen, of om ook Russische troepen daarheen te zenden.

In antwoord hierop, betoogt het half-officiële dagblad *la Patrie*, dat de rust in Griekenland nog geenszins op zulke hechte grondslagen gevestigd is, dat de Fransche en Engelsche troepen zouden kunnen vertrekken. Volgens dit blad, zouden Frankrijk en Engeland Rusland kunnen uitnoodigen, om aan de bezetting van Griekenland deel te nemen. Reeds ontbreekt het niet aan personen die meenen, dat deze wijze van bescherming der onafhankelijke kleinere staten kwalijk is overeen te brengen met den geest van het traktaat van den 30sten Maart.

ITALIE.

Nopens den stand der Italiaansche aangelegenheden, wordt het navolgende in een der Weener dagbladen medegedeeld:

„Het is dwaas, of trouwloos, om den toestand van Oostenrijk in Italië voor te dragen als iets bijzonders en geheel verschillende van die van andere groote mogendheden in gelijksoortige omstandigheden.

»Zoo lang er eene wereld-geschiedenis bestaat, hebben zich groote mogendheden in dergelijken toestand bevonden en verkeeren zij ook nog in denzelven. Zoo was het voor Engeland eene staatkundige noodzakelijkheid om zich van Ierland te verzekeren en zich daarmede te vereenigen. Het heeft die vereeniging dikwerf met bloedige gestrengheid in stand gehouden, en zoude ook nog niet voor dergelijke middelen terugdeinzen, indien het behoud der Unie daarvan afhing. Dank zij den Hemel, bestaat er tusschen den toestand van Lombardije en dien van Ierland een onderscheid, 't welk geenszins ten nadeele van de Oostenrijksche regering kan strekken. Werd het eenmaal voor Frankrijk noodig, zich aan zijne oostelijke en noordelijke grenzen te vrijwaren — wie zoude zulks dien staat als een verwijt kunnen te last leggen? Hetzelfde bestaat ten aanzien van Pruissen en Posen; van Rusland en Finland, de Oostzee-provinciën en Polen. Allen bevinden zich in gelijken toestand als Oostenrijk in Italië."

De drie volgende feiten geven een maar al te duidelijk inzigt in de godsdienstige onverdraagzaamheid, waarvan nog in vele staten van Italië de regeringen bezield zijn.

De kommandant van het garnizoen van Nizza heeft eene dagorder uitgevaardigd tegen het verspreiden van boeken en godsdienstige geschriften door soldaten. Geen geschrift mag voortaan in de kazerne worden gelezen, dan 't geen gegeven is door de geestelijkheid van die godsdienst, welke door de meerderheid van het regement wordt beleden en onder goedkeuring van den kommandant. Een niet-Katholijk mag geen proseliet maken onder zijne makkers, en vooral niet onder de inwoners van de plaats waar hij garnizoen houdt.

Een jong mensch, *Giovanni Ruggero*, te San Pietro, in Toskane, werd ten tweeden male gevangen genomen, omdat hij den Bijbel las. De eerste maal kwam hij, na acht maanden gevangenschap, in verhoor, en werd vrijgesproken. Verleden zomer werd hij, terwijl hij met een vriend het Woord van God las en besprak, overvallen, en wederom gevangen gezet. Reeds 9 maanden zucht hij in de gevangenis en zijne zaak is nog niet voor de regtbank gebragt. De groothertog van Toskane heeft strenge orders aan al de priesters in zijn hertogdom gegeven om met de grootste naauwkeurigheid over hunne kudde te waken, daar de regering gegronde reden heeft te gelooven, dat het Protestantismus in Toskane veld wint, en duizende zijner inwoners reeds Protestanten zijn.

De *Lien d'Israël*, welke te Mulhausen het licht ziet, bevat in zijn nommer van den 23sten Mei j.l. het volgende feit: Een zeer rijk Israëliet, de heer *Pincherle*, te Verona, wiens weldadigheid en goedheid voor de armen hem de algemeene achting verworven hebben, had een eenig dochtertje, dat haar zevende jaar bereikt heeft. Op dien dag ontvangt hij een' brief van den pastoor van het kerspel van den volgenden inhoud: »Op den ouderdom van twee jaren was uwe dochter gevaarlijk ziek; hare oppasster, die Katholijk was, zich alleen met het kind in de kamer bevindende, heeft haar, om de ziel van het kind te redden, gedoopt. Daar nu, volgens de Katholijke godsdienst en *de Oostenrijksche wetten*, de doop geldig en onverbreekbaar is, hebt gij, als Israëliet, geen het minste regt om ten uwen huize een Katholijk kind te houden. De arme vader wilde tegenstand bieden; hij raadpleegt advokaten en regtsgeleerden, snelt naar de burgerlijke overheden; overal antwoordt men hem: De Oostenrijksche wet is duidelijk. De heer *Pincherle* kon slechts de toestemming verkrijgen om zijne goederen te verkoopen en te vertrekken. Een aandoenlijk tooneel had toen plaats. Aanzienlijke personen van Verona en omstreken, werklieden en boeren in dienst van den heer *Pincherle*, allen Katholijken, begaven zich naar den bisschop, om hem te smeeken, den vader zijne dochter te laten behouden, zonder hem te dwingen te vertrekken. De prelaat schonk genade, maar op twee voorwaarden: dat het kind slechts tot 14-jarigen leeftijd bij den vader zoude blijven, als wanneer het tusschen het Israëlietisch en Roomsche geloof moest kiezen, en ten tweede, dat de heer *Pincherle* onmiddellijk den toegang aan Katholijke priesters moest vrijlaten, om zijn kind in hunne godsdienst te onderwijzen.

DUITSCHLAND.

De Keizerin-moeder van Rusland is den 22sten dezer, vergezeld door den Koning van Pruissen, die haar tot Gumbinnen te gemoet was gereisd, te Koningsberg aangekomen.

— De inschrijving voor het gezin van wijlen den heer *v. Hinckeldey* bedraagt 20,000 thaler, welke voor de kinderen op interest zullen worden uitgezet. De Koning is voornemens, vóór het hôtel van politie een gedenkteeken ter herinnering aan *v. Hinckeldey* den duellist te doen oprigten.

— De Pruissische *Staats-Anzeiger* deelt eene statistieke opgaaf mede der in 1854 en 1855 op de spoorwegen verongelukte personen en komt daardoor tot resultaten, waaruit duidelijk blijkt, dat, van alle middelen van vervoer, de spoorwegen het veiligste zijn. Evenmin als in 1854, is er in 1855 een reiziger omgekomen, en zijn slechts drie personen gekwetst, waarvan twee door eigen onvoorzigtigheid, bij het uitstappen van den wagen. Van de 12¼ millioen reizigers is er slechts één geheel zonder eigen schuld gekwetst, terwijl over 't geheel op de vier millioen reizigers, slechts één letsel bekwam. Deze verhouding is veel gunstiger dan in Engeland, waar op de 114 millioen reizigers 10 werden gedood en 311 gekwetst, geheel buiten eigen schuld; terwijl daarenboven 18 personen werden gedood en 20 gekwetst, die dit aan zich zelven te wijten hadden. Het is een verblijdend verschijnsel, uit deze statistieken op te merken, hoe de ongelukken, niettegenstaande het toenemend getal reizigers, niet alleen naar verhouding, maar zelfs in getal afnemen.

— De eerste Engelsche stoomboot, welke zich naar Kroonstad heeft begeven, is geheel vergaan; ook de geheele lading is verloren. De boot deed hare eerste reis en is bij het eiland Oezel gebleven.

— In de wetg. kamer van Saksen-Meiningen heeft de commissie een rapport uitgebragt over het regerings-ontwerp, betreffende de onthouding der staats-burgerlijke regten aan de Israëlieten. Daarin wordt uiteengezet, dat dit ontwerp van wet aandruischt tegen alle vroegere wets-bepalingen, omdat het de Israëlieten gelijk stelt met die Christenen, die uit hoofde van zware misdrijven veroordeeld zijn tot tuchthuisstraf en tot het verlies hunner burgerregten. Daar zelfs vele Christelijke gemeenten tegen dit ontwerp van wet gepetitionneerd hebben, ziet de commissie daarin eene inbreuk tegen de bepalingen der bonds-acte, en dringt aan op de verwerping van dit wetsontwerp.

— De *Wiener Ztg.* verdedigt het verdrag van den 15den April en geeft als reden van zijn tot stand komen op, dat Rusland een uitdrukkelijken waarborg van de integriteit van Turkije op de Weener conferentie niet wilde opnemen, en dit later ook niet wenschte, terwijl Pruissen verklaarde, zich zijne vrijheid van handelen te willen voorbehouden. Het verdrag bevat geene geheime artikelen, laat de bondsbetrekking tot Pruissen onaangetast en verhindert niet in het minste het herstel van vriendschappelijke nabuursbetrekkingen met Rusland.

DENEMARKEN.

Betreffende de Sondtol-kwestie wordt gemeld, dat de Engelsche regering verklaard heeft, dienaangaande volstrekt niet in eene schikking met de Deensche regering te willen treden, indien alle belanghebbende staten, met inbegrip van Noord-Amerika, daarin niet tevens genoegen nemen.

In de laatste zitting van het Lagerhuis heeft lord *Palmerston* verklaard, dat de onderhandelingen ten opzigte van den Sondtol nog steeds hangende waren.

GROOT-BRITTANJE.

LONDEN, 24 Mei.

Heden voormiddag hebben zich verscheidene deputatiën uit St. Pancras, Westminster, enz., bij lord *Palmerston* vervoegd, om op het herstel der militaire Zondagsmuzijk aan te dringen. De minister antwoordde, dat de muzijk was ingesteld ten einde aan een groot deel der bevolking genoegen te geven, doch dat een ander zeer aanzienlijk deel der bevolking, bij monde van den aartsbisschop van Canterbury, hem zulke grondige vertoogen daartegen had gehouden, dat hij zich genoodzaakt had gezien het uitvoeren van de muzijk op den Zondag weder af te schaffen, en indien partikuliere vereenigingen muzijk mogten willen geven, zij zich tot den minister van binnenl. zaken behoorden te wenden, om te weten of de politie zoodanige uitvoeringen zoude te keer gaan.

— H. M. en prins *Albert* hebben te zamen eene som van *f* 6000 doen toekomen aan de commissie voor den bouw der kerk te Konstantinopel, ter herinnering aan de gesneuvelden in den oorlog met Rusland.

— Te Liverpool zijn in de vorige week 194 schepen met diverse ladingen, te zamen metende 116.921 tonnen, binnengekomen.

— Woensdag zijn weer 152 nieuw aangeworven Mormonen (mannen, vrouwen en kinderen) van hier naar Liverpool vertrokken, om zich over Boston naar het Zoutmeer te begeven.

FRANKRIJK.

PARIJS, 24 Mei.

Van eene geloofwaardige zijde verneemt men, dat de warme toespraak, welke de baron *v. Hübner* bij het overhandigen zijner nieuwe geloofsbrieven aan Keizer *Napoleon* gehouden heeft, bij de diplomatie een' ongunstigen indruk gemaakt heeft, daar het allezins den schijn heeft, dat Oostenrijk zich geheel en al aan de Fransche regering overlevert. Het vernederende van deze handeling van Oostenrijk komt des te meer uit door het stilzwijgen van den *Moniteur*, die zich zelfs niet verwaardigt het antwoord des Keizers op deze toespraak mede te deelen. Men beweert dat Oostenrijk tot dezen stap is gekomen door het mislukken der pogingen, welke het aangewend had om de voornaamste Duitsche staten en vooral Pruissen over te halen, zijne belangen en staatkunde te ondersteunen. Het valt thans niet te betwijfelen, dat de Duitsche staten geweigerd hebben, aan dit verlangen gehoor te geven en, naar het schijnt, heeft deze verwijdering van Duitschland Oostenrijk tot het besluit gebragt, zich geheel en al in de armen van Frankrijk te werpen.

— Het wets-ontwerp betreffende de belasting op de rijtuigen, dat, hoewel aanvankelijk tegenstand hebbende ontmoet in het wetgevend ligchaam, toch is aangenomen, zou heden door den senaat worden behandeld. Ook dat ligchaam was zeer tegen dat ontwerp gezind, en de regering, voor eene verwerping

vreezende, heeft deze voorkomen door het in te trekken.

— Er is eene brochure verschenen, geschreven door een' onbekende, maar gedrukt ter keizerlijke drukkerij en daarom als het ware met medeweten der regering. Het doel dier brochure is, om de publieke opinie op eene expeditie naar Madagascar voor te bereiden. In deze brochure worden de grieven aangetoond, welke men tegen de Koningin van Madagascar heeft en het regt om haar te straffen, evenzeer als om dat groote eiland tot eene Fransche kolonie te maken, op de voordeelen wa rvan mede wordt gewezen.

Ook de expeditie naar Kabylië schijnt toch in dit jaar nog te zullen plaats hebben. Er worden versterkingen naar deze kolonie gezonden. Drie bataljons jagers, waaronder het 18de, hebben bevel bekomen, zich op marsch te begeven. Het 89ste regement infanterie, dat bij zijne terugkomst uit Rome, vergeefs verzocht had deel te mogen uitmaken van de expeditie naar de Krim, zal als vergoeding daarvoor nu naar Afrika gezonden worden. De regering wil echter aan deze troepen eerst eenige rust gunnen, voor zij nieuwe vermoeijenissen te gemoet gaan.

— De inteekening, die voor eenigen tijd gestaakt is, om aan de Keizerin en aan de kroonprins een geschenk aan te bieden, heeft 80,000 fr. met 600,000 onderteekeningen verkregen. Deze som is der Keizerin aangeboden door de voorzitster en eenige vrouwelijke leden van de vereeniging tot inschrijving. De Keizer heeft dit geschenk aangenomen en de inschrijvers bedankt, hun tevens te kennen gevende, dat de Keizerin, het liefdadigheidswerk wilde voortzetten, door haar met de opbrengst van het diamanten halssnoer (haar door de stad Parijs bij gelegenheid van haar huwelijk aangeboden) begonnen, en eene inrigting wilde tot stand brengen, ter opvoeding van weezen van werklieden. De Keizer zal uit zijne partikuliere fondsen jaarlijks 30,000 fr. schenken, ten behoeve dier inrigting. Deze 110,000 frs. te zamen zouden dienen ter opvoeding dier weezen, welke zouden worden *aangenomen door huisgezinnen van werklieden die zelven geene kinderen hebben*, en die aldus eene nieuwe familie en een verblijf zouden vinden.

— Door het departement van oorlog en dat van marine worden aanzienlijke hoeveelheden granen verkocht, welke men door het tot stand komen des vredes niet meer noodig heeft. Zoo zijn Woensdag te Brest ongeveer 200,000 kilogr. tarwe verkocht.

— Het hof is met België nog op lange na niet verzoend, en de Belgische gezant ziet zich van alle feestpartijen, door den Keizer gegeven, stelselmatig uitgesloten.

— Donderdag nacht overleed alhier de beroemde geschiedschrijver *Augustin Thierry*, in den ouderdom van 61 jaren. Hij was sedert dertig jaren blind en aan eene zijde lam. Hij was medelid van de Akademie van wetenschappen en schoone kunsten. Sedert 20 jaren behaalde hij ieder jaar den prijs, door den baron *Gobert* voor het beste geschiedkundige werk uitgeloofd.

NEDERLAND.

'S GRAVENHAGE, 25 Mei.

Bij het departement van binnenl. zaken is ontvangen, van den minister van marine, eene som van *f* 3490.30½, zijnde het bedrag van den gedanen afstand hunner soldij, door de equipagien van 7 schepen van de Ned. oorlogsvloot in de Oost-Indiën, ten behoeve der noodlijdenden door den jongsten watersnood hier te lande.

Bij den minister van financiën is ontvangen eene som van *f* 3300, door een' onbekende als teruggave aan 's rijks schatkist in bankpapier ingezonden.

— Bij het uiteengaan der Tweede Kamer bestond de verwachting, dat zij in het begin der maand Junij weder zou worden bijeengeroepen om hare werkzaamheden voort te zetten. Thans echter vernemen wij, dat, op verlangen der Regering, die nadere bijeenroeping is verschoven tot het einde van Junij of welligt tot het begin van Julij. De Regering schijnt verklaard te hebben, niet eer met hare antwoorden op de uitgebragte verslagen gereed te kunnen zijn, zoodat eene vroegere oproeping, bij gebrek aan werk, doelloos zou wezen.

Zekerlijk is eene bijeenroeping zoo laat in den zomer zeer te betreuren, en mag men dien ten gevolge verwachten dat, zoo niet alle, dan toch de belangrijkste arbeid (het wetsontwerp op het lager onderwijs) geheel onafgedaan zal blijven liggen. (*Arnh. Ct.*)

Naar men verzekert, zal het antwoord der Regering op het voorloopig verslag der Tweede Kamer, ten aanzien van dat wetsontwerp, zeer uitvoerig zijn.

— De herkiezing van den heer *Groen van Prinsterer* tot lid der Tweede Kamer wordt hier zeer betwijfeld. Reeds twee kiesvereenigingen hebben den heer *Gevers Deijnoot* tot haren kandidaat gesteld, en wanneer men zich herinnert dat de heer *Groen* bij zijne eerste benoeming als afgevaardigde der residentie slechts 12 stemmen boven de volstrekte meerderheid verkreeg, dan wordt het zeer twijfelachtig of, na de houding door de anti-revolutionnaire partij in deze zitting aangenomen, zoovele kiezers van 's Gravenhage hem weder tot hunnen vertegenwoordiger willen zien.

In het kiesdistrict Steenwijk wordt van onderscheidene zijden, in plaats van den heer *van Lennep*, tot lid van de Tweede Kamer aanbevolen de heer mr. *A. J. Duijmaer van Twist*, gewezen gouv.-generaal van Ned. Indië; in Amersfoort in plaats van den heer *Reede van Oudtshoorn*, de heeren mr. *A. W. Engelen*, mr. *W. J. C. van Hasselt* en *S. A. van Hoogstraten*.

— Een nieuw wetsontwerp, door de Regering aan de leden der Tweede Kamer ter overweging voorgelegd, strekt tot vaststelling der raming van uitgaven wegens verstrekkingen voor het departement van oorlog, dienst 1856. In het ontwerp wordt voorgesteld eene som van *f* 100,000 beschikbaar te stellen, als *f* 50,685,08 voor de geneeskundige dienst, en *f* 49,314,92 voor aankoop, herstelling, onderhoud en verwerken van het materieel der artillerie en der draagbare wapenen.

— De algemeene synodale commissie der Ned. Herv. kerk, wier voorjaars-vergadering Donderdag gesloten is, heeft besloten aan de Tweede Kamer der Staten Generaal een adres betrekkelijk de wet op het onderwijs aan te bieden. Volgens gerucht, zou in dat adres op de opneming van het Christelijk beginsel in genoemd wetsontwerp worden aangedrongen.

— Naar men verneemt, zal weldra aan de geregtsdienaren eene bepaalde uniform en wapening worden gegeven; de wapenen zullen bestaan in een sartsvanger en pistool met holster en patroontasch.

— In een partikulier schrijven uit Petersburg van den 15den Mei wordt gemeld als volgt: »Wij zijn niet vertrokken, en de reden daarvan is, dat H. M. de Koningin-Moeder der Nederlanden ziek is en zelfs sedert negen dagen te bed ligt, lijdende aan roos en koorts, waarschijnlijk door de snelle verandering van het weder veroorzaakt. — 't Is bijkans ongeloofiijk, maar in acht dagen tijds is al het ijs uit het water niet alleen, maar hier zelfs zomer, zoodat de dames, die verleden week nog in eene pels gewikkeld waren, nu wandelen met neteldoek. Nu de sneeuw weg is, is alles hier dadelijk groen. — Wij hopen dat H. M. spoedig zal herstellen; men kan er echter niets van zeggen, want den eenen dag is het beter, den anderen weer minder goed; ik sluit dezen brief nog niet, maar zal aan het slot nog schrijven hoe H. M. den volgenden nacht heeft doorgebragt" ....

PS. H. M. is heden morgen niet beter en heeft een' slechten nacht gehad; ik hoop echter dat het spoedig beter zal zijn.

(Volgens telegrafische berigten uit Petersburg, zal de Koningin-weduwe aldaar vooreerst nog verblijven. Haar gezondheidstoestand was echter niet achteruitgegaan.)

— Uit Gramsbergen schrijft men, dat de gemeenteraad dier plaats in zijn politie-reglement heeft vastgesteld, dat aan herbergiers, tappers en kroeghouders verboden wordt, sterken drank te verkoopen of uit te reiken, te doen verkoopen of te doen uitreiken aan jongelingen beneden den ouderdom van achttien jaren, tenzij deze vergezeld zijn van hunnen vader of voogd, die daartoe toestemming verleent, of wel op vertoon van schriftelijken last van dezen, alsmede aan lieden, die schijnbaar in een staat van dronkenschap verkeeren.

AMSTERDAM, 25 Mei.

Aan den heer *G. Morel*, van Parijs, is door het Nederlandsche gouvernement de aangevraagde concessie verleend tot het aanleggen eener spoorweg-linie van Amsterdam naar het Nieuwe Diep.

— De *Stoompost* meldt, dat te Middelburg het gerucht algemeen verspreid is, dat de verwezenlijking van het grootsche plan van eenen Zeeuwsch-Limburgschen spoorweg zich weder eenigzins doet verwachten, vermits de Belgische bankiers, die zich met de geldelijke aangelegenheden belasten, zich zouden hebben gewend tot het Fransche *crédit mobilier*, dat niet ongenegen zou zijn de noodige gelden te verschaffen.

— In de zitting van den gemeenteraad alhier van eergisteren is, na langdurige beraadslaging, besloten om aan het nationaal tooneel het gebruik van den schouwburg te vergunnen, en is, op voorstel van den heer *v. Bosse*, en op grond dat het belang der stad vordert dat in deze, in elk geval, eene goede comedie aanwezig zij, met 16 tegen 8 stemmen bepaald om aan deze instelling een subsidie van *f* 9000 te verleenen.

HOORN, 24 Mei.

Gepasseerden Zondag namiddag zag men van hier uit een schip, dat in de nabijheid onzer haven voor anker lag, door den storm zoodanig slingeren, dat men elk oogenblik voor het stranden en verbrijzelen van hetzelve vreezen moest. Hoe moedig onze schipperij anders ook is, durfde het toch niemand wagen, om de ongelukkige schepelingen te hulp te snellen, dewijl men, wegens den harden storm, geen zee durfde bouwen. Eenige edele menschenvrienden, die het gevaar mede aanschouwden en bewogen met het lot der ongelukkigen, loofden eene aanzienlijke som uit, tot redding van het schip en schepelingen, waarop zich eenige moedige mannen waagden en zich met vele inspanning door de hooggaande zee heenwerkten en eindelijk tegen den avond de ongelukkigen, die niets dan den dood voor oogen zagen, bereikten. Daar gekomen, vonden zij den schipper *W. de Boer* alleen aan boord met zijne vrouw en drie kleine kinderen, en hadden het geluk hen welbehouden met hun schip omstreeks 12 uur binnen onze haven te brengen en hen alzoo aan eenen hopeloozen toestand te onttrekken.

UTRECHT, 24 Mei.

De toebereidselen voor de aanstaande feesten houden bijna de gansche stad bezig. Bij vele ambachten komt men thans handen te kort. De toevloed van vreemdelingen zal ook stellig bij schoon weder overgroot zijn; eenige logementhouders kunnen voor de feestdagen geen logé's meer aannemen, ofschoon zij voor die dagen natuurlijk hunne beschikbare ruimte door alle mogelijke hulpmiddelen vermeerderen. Van wege de politie worden ook reeds maatregelen van voorzorg genomen.

Gemeenteraad van Groningen.

Zitting van Maandag avond den 26sten Mei.

Aanwezig: de heeren SLOT, TRIP, OUDEMAN, MULLER, VAN ITTERSUM, ROELFSEMA, v. HOUTEN, CREMERS, MESDAG, MEIJER, GEERTSEMA, v. HEIJNINGEN BOSCH, WICHERS, DE LA FAILLE, en v. IMHOFF.

Voordat de Vrijdag avond geschorste beraadslagingen over het politie-reglement voor deze gemeente werden voortgezet, wordt aan de orde gesteld:

1) *Benoeming van twee leden en twee plaatsvervangers voor het kiesbureau ter verkiezing van een lid van de Tweede Kamer der Staten Generaal.* — Tot leden worden benoemd de heeren VAN HEIJNINGEN BOSCH en EDELINCK, tot plaatsvervangers de heeren UPMEIJER en VAN ITTERSUM.

2) *Adres van de afdeeling Groningen der Ned. maatschappij tot bevordering der geneeskunst*, verzoekende, dat voor deze gemeente een vaste raad of commissie van gezondheid worde tot stand gebragt, die, bloot adviserend van aard, ter voorlichting zal strekken bij alles, wat de belangen der algemeene gezondheid en der geneeskundige politie in deze gemeente betreft. De afdeeling grondt haar verzoek: 1) op de motieven, welke het bekende voorstel van den heer WINTGENS in de Tweede Kamer deden verwerpen, en 2) op het dezer dagen hier ter stede oprigten van eene typhus-commissie, bij het tegelijker tijd hier aanwezig zijn van eene soortgelijke commissie voor cholerazieken. Wat het eerste punt betreft, doet zij o. a. uitkomen, dat dit wets-ontwerp — strekkende om de inrigting der woonverblijven, bepaaldelijk van de minder gegoeden te regelen — verworpen werd, omdat de daarbij bedoelde regeling behoorde tot de bevoegdheid der gemeentebesturen, ja zelfs eene greep zoude doen in de autononie dier besturen. Die regeling van de openbare gezondheid moet alzoo van de besturen der gemeenten ieder voor de zijne verwacht worden. Het door de afdeeling verlangde is dan ook het uitvloeisel van en gegrond op de bepalingen der gemeentewet, b. v. artt. 135, 179 litt. *l*, 205 litt. *q*. — Gesteld in handen van de plaats. commissie van geneeskundig toevoorzigt.

Hierop worden de beraadslagingen over het politie-reglement voortgezet, doch nog niet ten einde gebragt. De zitting wordt geschorst tot Woensdag avond te 6 uur.

GRONINGEN, 27 Mei.

Bij de herstemming voor een lid der provinciale staten in het kiesdistrict *Zuidhorn*, tusschen jhr. mr. R. M. A. DE MAREES VAN SWINDEREN, notaris te Ezinge, aftredend lid, en B. J. HAVINGA, landbouwer te Grootegast, bleek het dat 637 kiezers, welke bij de eerste stemming 192, nu 334 biljetten hadden ingebragt. Van deze waren 238 ingevuld op den heer VAN SWINDEREN en 90 op den heer HAVINGA, zoodat eerstgenoemde is herkozen. Zes biljetten werden van onwaarde verklaard.

In het kiesdistrict *Onderdendam* moest worden overgestemd over de aftredende leden W. L. DIJKHUIS en H. K. WELT, en J. VAN DER HELM te Ulrum en H. WILLEMSEN te Warffum. De uitslag der stemming was deze, dat op den heer VAN DER HELM zijn uitgebragt 325 stemmen, op den heer DIJKHUIS 318, op den heer WILLEMSEN 295 en op den heer H. K. WELT 294 stemmen. De beide eerstgenoemden zijn alzoo verkozen tot leden van de Staten.

— Naar wij van goederhand vernemen, zal de aanbesteding der werken van de Noord-Willemsvaart, tusschen hier en Assen, tot in het aanstaande najaar worden uitgesteld, doch in twee jaren moeten zijn voltooid, ofschoon bij de concessie een termijn van vier jaren is gesteld. Men heeft het uitstellen der aanbesteding wenschelijk geacht, omdat men zich voorstelt, dat het herstel van den vrede invloed zal hebben op de prijzen der levensmiddelen en op de dagloonen, die beide thans nog buitengewoon hoog zijn.

— Zaturdag avond omstreeks half acht heeft een 13jarig dochtertje van JAN ROELFSEMA, wonende aan de Kruidgracht, gevaar geloopen in dat water het leven te verliezen, doordien zij onder het spel eensklaps van den vasten wal naar beneden vrij ver in die gracht geraakte. Door ijlings toegeschoten hulp van de vrouw van den schrijnwerker OOSTERHOFF, wonende aldaar, en den tuinman G. J. ROEMERS, die juist hier in den omtrek werkzaam was, is het kind gered en na veel aangewende moeite weder tot bewustzijn gekomen. — Zoude er, bij de vele verbeteringen in deze stad van tijd tot tijd aangebragt, ook geen middel op zijn om het gevaar voor dergelijke ongelukken, die zich hier gedurig herhalen, te voorkomen, b.v. door het plaatsen van een hek rondom dien gevaarlijken waterplas?

— Den 5den Junij van het vorige jaar viel in het diep te *Beerta* een kind in het water. Een groot aantal menschen stroomde toe, doch niemand beproefde hetzelve te redden; reeds zinkt het; een oogenblik nog en het is te laat; doch de redder is nabij. EVERT HARMS BOOG, een bejaard man, ziet uit zijn huis den oploop van volk, en hoewel bezweet, loopt hij derwaarts en springt met den uitroep: *wilt gij dat kind laten verdrinken?* in het vrij diepe water. Hij vat het, en houdt het zooveel mogelijk boven water; maar niet kunnende zwemmen, kan hij zijne buit niet naar den wal brengen, en zonder de hulp van eenen haak, die op zijn bevel werd gehaald, zouden beide verdronken zijn. Van wege het depart. Beerta der maatschappij tot nut van 't algemeen werd aan den edelmoedigen redder vroeger eenige belooning uitgereikt. Eergisteren werd voor hem van wege het hoofdbestuur, de zilveren medaille toegezonden; maar te laat, reeds meer dan twee maanden rust hij, waarschijnlijk als het slagtoffer zijner menschlievendheid, in het graf.

Uit de staten der hoogst aangeslagenen in de onderscheidene provinciën van ons rijk, welke verkiesbaar zijn tot leden van de Eerste Kamer der Staten Generaal, laten wij hier eenige namen, die aan het hoofd daarvan voorkomen, volgen:

Groningen (63 aangeslagenen). G. REINDERS *f* 1873.03½; jhr. U. A. ALBERDA VAN MENKEMA *f* 1673.32; W. H. WIERDA *f* 1524.75; P. H. M. DOORNBOSCH *f* 1400.73.

Friesland (81 aangeslagenen). Jhr. G. R. G. v. SWINDEREN *f* 10,599.40; jhr. T. Æ. J. v. EYSINGA *f* 8765.84; jhr. mr. P. B. v. VEGELIN v. CLAERBERGEN *f* 6574.97½; mr. J. H. v. BOELENS *f* 6174.96; jhr. mr. J. T. VAN EYSINGA *f* 5535.30½.

Drenthe (28 aangeslagenen). v. D. WIJCK *f* 761.49½; mr. W. J. TONCKENS *f* 743.53; J. SEMLER *f* 611.23; mr. J. A. G. baron DE VOS VAN STEENWIJCK *f* 556.20.

Overijssel (70 aangeslagenen). Mr. J. D. C. baron v. HEECKEREN v. WASSENAER *f* 10,322.82; mr. J. P. ROESSINGH UDINK *f* 1871.76½; R. F. C. baron BENTINCK TOT SCHOONHETEN *f* 1189.75; mr. P. F. HELMICH *f* 1154.32; mr. W. H. ROYER *f* 1132.82½.

Gelderland (121 aangeslagenen). H. J. C. J. baron v. HEECKEREN v. ENGHUIZEN *f* 9678 79½; A. W. C. W. baron v. PALLANDT v. KEPPEL *f* 6472.43½; H. W. baron v. AYLVA v. PALLANDT v. WAARD. en NEERIJNEN *f* 5672.68½; L. G. A. graaf v. LIMBURG STIRUM *f* 3521.08; jhr. mr. C. E. J. F. VAN NISPEN v. PANNERDEN *f* 3327.90½.

Utrecht (51 aangeslagenen). C. W. J. baron v. BOETZELAER v. DUBBELDAM *f* 4110.03; jhr. J. E. HUYDECOPER v. ZEIST *f* 3857.02; dr. G. MÜNNICKS v. CLEEFF *f* 3843.26; jhr. mr. J. C. MARTENS v. SEVENHOVEN *f* 3363.63.

Noordholland (175 aangeslagenen). G. VISSER v. HAZERSWOUDE *f* 5393.06; W. BORSKI *f* 3679.22½; mr. J. P. A. v. WICKEVOORT CROMMELIN *f* 3574.29; E. L. baron v. TUYLL v. SER. VAN VLEUTEN *f* 3279.63; J. LEEMBRUGGEN *f* 3190.30.

Zuidholland (187 aangeslagenen). Prins FREDERIK DER NEDERLANDEN *f* 16,079.88; jhr. J. C. JANTZEN v. ERFFRENTE v. CAPELLE *f* 10,934.68½; A. VOS v. HAGESTEIN *f* 6163.25½; H. DE KAT *f* 6092.66½; M. A. F. H. HOFFMAN *f* 5046.05; Z. K. H. Prins HENDRIK *f* 4864.80; O. B. 'T HOOFT VAN BENTHUIZEN *f* 4454.44½.

Zeeland (52 aangeslagenen). Mr. W. C. M. DE JONGE v. ELLEMEET *f* 2775.02½; mr. J. G. HINLOPEN *f* 2714.13; mr. C. v. D. LEK DE CLERCQ *f* 2517.77½; mr. J. F. BYLEVELD v. SEROOSKERKEN *f* 2506.30½.

Noord-Brabant (134 aangeslagenen). H. P. v. D. DRIES *f* 2149.22; A. J. INGENHOUSZ *f* 1871.85½; H. W. BOSCH *f* 1566.17; J. H. MAHIE *f* 1489.50½; H. F. baron DE SENARCLENS DE GRANCY *f* 1379.32.

Limburg (66 aangeslagenen). Graaf O. DE MARCHANT 'D ANSEMBOURG *f* 2457.49; baron J. A. H. MICHIELS v. KESSENICH *f* 1701.42; P. D. REGOUT *f* 1656.04; R. M. A. MAGNEE *f* 1454.46.

KUNSTNIEUWS.

De kermis spoedt ten einde en met haar de uitspanningen die aan de bezoekers der schouwburgtenten worden aangeboden. De heeren DUPORT en VAN LIER zullen zich over hun verblijf te dezer stede niet te beklagen hebben, want alle avonden waren hun „salon" en „grand theatre" overvol. De lust om zich daar te ontspannen van de dagelijksche beslommeringen schijnt telken jare nog bij onze stadgenooten toe te nemen, zoodat wij bepaaldelijk den heer DUPORT er op indachtig meenen te moeten maken, zijne tent tegen een aanstaande komst te vergrooten, of die tegen een' ruimer salon, zooals die van den heer VAN LIER, te verwisselen. Was de keuze van stukken daar ten tooneele gevoerd niet altijd even gelukkig, zoo werd toch gewoonlijk het gebrekkige daarin weggecijferd door de uitmuntende uitvoering. De heer DUPORT mag zich er dan ook op beroemen een aantal hoogstverdienstelijke acteurs onder zijne directie te hebben en die door hun lang zamenzijn elkander door en door kennen. Tot veler genoegen is mevr. IBURG de laatste avonden ook nog eens weder opgetreden; zij heeft zich dus nog niet, gelijk wij vroeger zeiden, geheel aan dezen kring onttrokken. De heer VAN LIER onderscheidt zich vooral door de keuze van stukken van zijnen concurrent; iederen avond wordt daar een groot tooneelspel opgevoerd, dat veelal belangwekkender van inhoud en beter van strekking is, dan de nieuwerwetsche stukken uit de Fransche school. Vooral bevielen ons daar het oorspronkelijk tooneelspel van den heer RUIJSCH, *Moederliefde en heldenmoed*, en *John, de klokluider van St. Paulus*, beroemd tooneelspel naar het Engelsch. Over de verdienstelijke wijze waarop zich ook het talrijk gezelschap van den heer VAN LIER van zijne taak kwijt, hebben wij reeds bij herhaling gesproken. Morgen avond zal in beide tenten de laatste voorstelling worden gegeven: afgaande op de stukken die dan zullen worden opgevoerd, schijnen beide directiën er zich op toe te leggen, de voorstellingen alhier op eene waardige wijze te eindigen.

AAN- en HERBESTEDING.

GRONINGEN, 27 Mei. Gisteren morgen had alhier in een der vertrekken van het provinciehuis de aanbesteding plaats van het aanleggen van een grindweg in de gemeente Uithuizen; twee inschrijvers: H. B. HARKEMA, te Warfhuizen, voor *f* 3044, en J. P. TAKENS, te Uskwert, voor *f* 3015.

Op Maandag den 2den Junij, des middags te 12 uur, zal door den Commissaris des Konings in deze provincie, of, bij deszelfs afwezigheid, door een der leden van de Gedeputeerde Staten, in een der vertrekken van het provinciehuis alhier, in het bijzijn van den hoofd-ingenieur van den waterstaat in het 1ste district, onder nadere approbatie, bij enkele inschrijving, in het openbaar worden herbesteed. *Het leveren van materialen tot het onderhouden van den provincialen weg van* Loppersum *over* Godlinze *en* Holwierde *naar* Appingedam, *met de embranchementen naar* 't Zandt, Spijk *en* Bierum; *in twee perceelen, en wel het* tweede perceel, *bestaande in dat gedeelte, loopende van* Kokshorn *tot* Appingedam, *met de embranchementen naar* Spijk *en* Bierum; — waarvan het bestek op de gewone plaatsen ter lezing ligt en nadere informatiën kunnen worden aangevraagd bij den hoofd-ingenieur van den waterstaat te *Groningen*.

KERKNIEUWS.

KIEL-WINDEWEER, 18 Mei. Heden was het voor onze gemeente een dag van dankbare herinnering. Onze leeraar, ds. P. ZUIDEMA, bepaalde ons, naar aanleiding van Deuteronomium 32 : 7*a*, bij het 100jarig bestaan dezer gemeente. Z. w.eerw. schetste in korte trekken eenige bijzonderheden, onze gemeente betreffende, en sprak over 't geheel een indrukwekkend en hartelijk woord tot de talrijk verzamelde menigte, die met zigtbare belangstelling deze leerrede hoorde.

— Ds. A. MAAGH MEIJER te Vries, heeft voor het beroep naar Slochteren bedankt.

— Te Hantum c. a. is beroepen ds. H. E. GRAVEMEIJER, pred. te Losdorp.

(*Ingezonden.*)

Een woord aan mijne Stadgenooten over den Typhus en de Commissie voor Typhuslijders alhier.

Nadat sedert eenige jaren de besmettelijke typhus meer bij enkele gevallen, maar aanhoudend, zijne slagtoffers binnen onze muren had gemaakt, is hij in de laatste maanden begonnen meer epidemisch op te treden. Uit de laatste opgaven der commissie voor typhuslijders zien wij, dat van den 6den tot den 24sten Mei alléén 186 patiënten bij de commissie zijn aangegeven; wij hebben de zaak onderzocht en vernomen, dat er sinds den 24sten Mei weder vele zijn bijgekomen, zoo als dat dan ook wel te verwachten was. Dat cijfer is aanzienlijk, niet waar? Doch het is niet het geheele cijfer der typhuspatiënten in ons midden (en het schijnt nuttig, daarop de algemeene aandacht wat meer bepaald te vestigen), maar slechts het cijfer van de lijders, voor wie bij de commissie hulp is aangevraagd. De typhus heerscht hier dan ook sterker, dan de meesten denken, getuige b. v. het ziekenhuis, waar geregeld schier alle plaatsen voor typhuslijders zijn bezet; getuige de aanhoudende aanvraag om wakers of waaksters, ook door personen of familiën die overigens zich zelve kunnen helpen. En waar is het einde? Wie zegt ons, dat de ziekte zich nog niet veel erger en algemeener zal uitbreiden? Wie verzekert ons, dat hier niet hetzelfde zal gebeuren, wat zoo menigmaal, vroeger en later, *is* gebeurd, dat namelijk een *groot* deel der bevolking door zulk eene plaag werd bezocht? Wie stelt ons gerust, dat niet nog lang de ziekte in ons midden zal voortwoeden? Niemand vermag dat, en wij kunnen slechts bidden en hopen, dat de Hemel zulk eene ramp van onze stad genadig moge afwenden. Maar *bidt en werkt!* Ons aller pligt is, alles te doen wat van *ons* afhangt, dat, onder den zegen des Hemels, de plaag van den typhus uit onze muren verdwijne. Dat is onze pligt èn jegens onze medemenschen, èn niet minder jegens ons zelve. Want veel meer nog dan bij de cholera, staat *ieder* bloot om door den typhus besmet te worden; is er ééne besmettelijke ziekte, die zich gemakkelijk en geregeld voortplant, dan is het de typhus. Daarom hebben wij het dan ook van ganscher harte toegejuicht, dat eene commissie van waarlijk verdienstelijken aard in ons midden de taak heeft op zich genomen, alles tegen den typhus aan te wenden, wat den mensch gegeven is, daartegen te *kunnen* doen. En veel *kan* de mensch er tegen doen, dat heeft de ervaring ten allen tijde genoegzaam reeds geleerd. Doch zal de commissie werkzaam zijn, en met kracht werkzaam zijn, dan moet zij daartoe door ons allen, in aller en in ons eigen belang, worden in de gelegenheid gesteld; dan moeten wij, die hierbij niet anders kunnen of behoeven werkzaam te wezen, haar ondersteunen door onze stoffelijke medewerking, die volstrekt noodzakelijk is, zal het beoogde en zoo gewenschte doel waarlijk worden bereikt. Wel heeft de dringende oproeping der commissie reeds eene aanzienlijke som aan geld en anderzins doen zamenvloeijen, maar bij de nog steeds voortgaande ontwikkeling der ziekte is die som weldra uitgeput, en zouden wij vreezen, dat, zonder nieuwe en algemeene hulp, de commissie hare loffelijke taak niet zou kunnen volvoeren. Maar daarvoor zal, hieraan valt niet te twijfelen, de goede geest van Groningen's ingezetenen dezer stad bewaren; daarvoor zal het inzigt in de zaak en in het belang van rijken en armen beide, ons allen behoeden! Men zal bedenken, dat middelen, om ziekten voor te komen, veel nuttiger, noodiger en wenschelijker zijn, dan om ze te genezen, wanneer ze er reeds eenmaal zijn, en zal niet vergeten, dat de gaven voor het eerste doel dus ook nog oneindig beter zijn geplaatst, dan wanneer ze worden verstrekt tot leniging van den nood der achterblijvenden, die door den typhus werden gemaakt tot weduwen en weezen.

Men onderzoeke, overwege, denke na — en handele, en wel voordat het te laat zij!

CORRESPONDENTIE.

X. klaagt over de Egyptische duisternis die Donderdag avond in de straten dezer stad heeft geheerscht. Hulde toebrengende aan den ijver tot nu toe door de directie der gasverlichting aangewend, meent hij, dat zij thans tot regtmatige klagte heeft aanleiding gegeven, door op vermelden avond in 't geheel geene lantaarns te laten branden, en dat wel in den druksten tijd der kermis, wanneer èn ter handhaving van de politie èn ter voorkoming van ongelukken, eene goede verlichting meer dan anders noodzakelijk is.

Nu hier sprake is van de straatverduistering op Donderdag avond, moeten wij — al is het om de tegenstelling — met een enkel woord terugkomen op de verlichting van dien avond in het nieuwe Harmoniegebouw. Bij de beschrijving van dit gebouw hebben wij geheel vergeten melding te maken van de groote, rijk vergulde gaskroonen in de concertzaal opgehangen. Nimmer zagen wij zooveel pracht en sierlijkheid aan gaskroonen aangebragt; ze strekken der zaal tot geen gering sieraad, en den leverancier, den heer W. C. TER VEHN alhier, tot groote eer en voldoening.

TELEGRAFISCHE BERIGTEN.

Bij het ter perse leggen dezer waren nog geene Telegrafische berigten voor ons ontvangen.

ZEETIJDINGEN.

Binnengekomen.

AMSTERDAM 24 Mei, *Olie* Triton, Banjoew.; wijlen *v. d. Zwaag* Vr. Ida, Newc.; *Brakke* Vr. Antje, Hamburg.

TEXEL 23 Mei, *van Kempema* Sippe Visser, Londen; — 24 *de Lang* Goede Verwachting, Surin.

VLIE 22 Mei, *Schuur* Agatha, Dantzig; *Kramer* Renzina en *Klein* Pieterdina Marchina, Stettin.

BRIELLE 24 Mei, *Feijes* Jonge Klaas, Koningsb.

BASSEIN 26 Maart, *Uil* Madura, Amherst.

KONSTANTINOPEL 12 Mei, *Heikema* Emelie en *Huberth* Johanna Margaretha, v. Ibraïla n. Falmouth; *Potjer* Twee Kornelissen en *Boekhoudt* St. Willebrordus, Antw.; *Vaalman* Maria spes mea, Liverpool; *Klein jr.* Nestos, Newcastle.

TRIEST 24 Mei, *Prins* Heerenveen, Amst.

MALTA 10 Mei, *Mannekes* Kleinkinderen, Vlaardingen.

MESSINA 9 Mei, *Potjer* Jacomina, Civita Vecchia.

Ter reede van ALGECIRAS den 9 Mei, *de Groot* Klasina Arendina, v. Malaga n. Amst.

Bij DEAL 21 Mei, *Biese* Vriendschap, v. Lissab. n. Hamb.

Bij DOUVRES 22 Mei, *v. d. Meulen* Sooloo, v. Rott. n. Bat.

FALMOUTH 22 Mei, *Dekker* Antilope, Rio de Janeiro.

NORTH SHIELDS 20 Mei, *Kuipers* Vijf Gezusters, Leith.

BREMERHAVEN 22 Mei. *Veenhuizen* Bougina Lammeg., Petersb.; *Sterenborg* Twee Broeders, Gothenb.; — 23 *Hoekstra* Anna, *Bontekoe* Geertruida en *Heins* Houwina, Dantzig; *Prins* Heiko Prins, Windau; *Brouwer* Vr. Meike en *Koning* Anna Theodora, Amst.

KOPPENHAGE 19 Mei, *Hansen* Malvina, St. Croix; *Postema* Gesina, Antwerpen.

WARNEMUNDE 21 Mei, *de Beer* Johannes Jakobus, Harl.; *Visser* Tietje, Emden; — 22 *Huisman* Aurora, Amst.

SWINEMUNDE 20 Mei, *Plukker* Hendrika, Newc.; — 21 *de Jonge* Hendrika, Antw.; *Zoutman* Hendrika, Bergen; *Kemper* Nijverheid, Norden; — 22 *de Jong* Elisabeth, Amst.

DANTZIG 19 Mei, *Schuur* Johanna Ettiena, Koppenh.; — 20 *Datema* Margar. Hendrika, Londen.

PILLAU 21 Mei, *Pot* Gesina Mensinga en 22 *Bol* Vr. Martha, Lond.

MEMEL 20 Mei, *Banting* Gesina, Pillau.

STOCKHOLM 17 Mei, *Bontekoe* Jacobina, Newc.

BOLDERAA 18 Mei, *Steffens* Willem, Lissabon.

Vertrokken.

AMSTERDAM 23 Mei, *Schotema* Castor en Pollux, Petersb.

TEXEL 24 Mei, *Fortuin* Corn lia, Londen; *v. d. Hoef* Sophia Elisabeth, Archangel; — 25 *Biesthorst* Anjer, Makassar en Bat.

VLIE 24 Mei, *Pik* Maria Aurelia en *Hjelmström* Kooph., Archang.; *Bossinga* Ceres, Petersb.; *Brouwer* Kooger Polder, Pernau; *v. d. Wall* Jantina, Aarhuus; *Pronk* Henderieka Geessiena, Gothenb.; *Hoedemaker* Onderneming, Frederikstad; *Onnes* Vr. Margaritha, Osterrisöer.

HELVOET 24 Mei, *van Varelen* Pieter Schoenmakers, Bat.

VLISSINGEN 21 Mei, *Homveld* Geertruida, Gloucester; *Stuimer* Remelia Johanna, Petersb.; *Gort* Wubbina Venema, Lubeck; — 22 *Hansen* Pegasus, Archangel; *Boon* Aurora, avont.

TRIEST 15 Mei, *Arema* Vrije Fries, Falmouth.

PATRAS 8 Mei, *Smit* Anna Jantina, Carvasera.

BORDEAUX 21 Mei, *v. d. Zee* Neeltje, Amst.

RAMSGATE 21 Mei, *Schuitema* Eendragt, Porto, na reparatie.

PORTLAND 21 Mei, *de Wilde* Twee Gezusters, Bat.

LIVERPOOL 20 Mei, *Stuit* Geerdina en 21 *Huisman* Anna Sietsia, Petersburg.

DUNDEE 20 Mei, *Veldhuis* Prov. Overijssel, Zwolle.

HAMBURG 24 Mei, *Legger* Jantina Catharina, Brake.

CUXHAVEN 22 Mei, *de Boer* Catharina, Archangel; *Hazewinkel* Prudence en *Meijer* Levant, Rusland; — 24 *Middel* St. Vitus, Bolivar.

BREMERHAVEN 23 Mei, *ter Poorten* Johannes, Petersb.

WOLGAST 17 Mei, *de Jonge* Willem. Clasina, Holland.

TRAVEMUNDE 21 Mei, *Sap* Broederliefde, de Oostzee.

SWINEMUNDE 22 Mei, *v. d. Meulen* Nooit Gedacht, Sonderburg; *Deen* Geziena Elsina, Petersb.

BOLDERAA 17 Mei, *Helmers* Stad Steenwijk en *Klein* Maria, Holl.; *Braamhorst* Orion en *Lukens* Gesina Johanna, Elseneur.

RENDSBURG 20 Mei, *Kranenborg* Johanna, Petersb.; *Koning* de Haven en 21 *Joosten* Vr. Hillechiena, Dantzig; *Klontje* Meinsina, Flensburg; *Scholtens* Maria, Stettin; *Panjer* Gesiena, Lubeck; *Koning* Jonge Willem, Holbeck; — *Veldhuizen* Helena, Koningsb.

In lading.

LONDEN 21 Mei, *Brouwer* Agina Undina, Stettin; — 22 *Kroon* Jeanne, Kanar. eilanden; — 23 *Banting* Marchina, Hamburg.

STOCKHOLM 16 Mei, *Bosker* Christine Jacqueline, Frankrijk.

Zeilklaar.

NAPELS 21 Mei, *Klok qq.* Hendrika Margaretha, Bremen.

LONDEN 21 Mei, *Leeuw* Cornelia, Petersb.; — 22 *Lammers* Maria Jacoba, Bat.; *Huizinga* Margaretha, Petersb.

STOCKHOLM 14 Mei, *Dood* Christina Jantina en *Meihuizen* Jantje Nanninga, Petersb.; — 15 *Kuiper* Engelina Petron.; Holland; — 17 *Mulder* Vriendschap, Petersb.

OOSTMAHORN, 24 Mei. Vertrokken 22 Mei, *Akkermans* Vr. Elizab., v. Dockum n. Malmö; *Doewes* Tjetka, n. Archangel, *de Haan* Sjoumenta, n. Hull, *van Duinen* Regina, Londen, alle 3 v. Gron.; — 24 *Alberts* de Twee Gebroeders, v. Muiden n. Hamburg.

HARLINGEN, 25 Mei. Binnengekomen 18 Mei, *Folders* Weldaad, Hamb.; — 21 *Munneke* Baudina, Newc.; — 24 *Schuur* Agatha, Dantz.

Vertrokken 24 Mei, *de Boer* Willem, Noorwegen.

TERMUNTERZIJL, 25 Mei. Binnengekomen 20 Mei, *Dauws* Venus, Oldenburg; — 21 *v. d. Molen* Jantina, Leer; — 22 *Deters* Maria, Oldenburg; *Klein* Goede Verwacht. en *Burmann* de Vr. Gezina, Leer; — 23 *Bakker* Jantje en *Bieze* Sophia, Bremerh.; — 24 *Walland* Helena Maria, Dantzig.

Vertrokken 18 Mei, *Burmann* Gezina, *Stiefsen* de Hoop en *Glup* Maria, Leer; — 21 *de Groot* 2 Gebroeders en *de Jonge* Klas. Magriet., Emden; — 22 *de Vries* Eikelina, Norden; — 24 *Lind* Engelina, Papenb.

DELFZIJL, 25 Mei. Binnengekomen 21 Mei, *Buss* Annette, *Bremer* Dorothea Susanna en *Beerthuis* Thedina, Norden; — 22 *Brakke* Neêrl. Welvaren, Dantzig; *Behrends* Geziena, Emden; — 23 *Delser* Hoffnung, Leer; — 24 *Mulder* Klaziena, Dorumerzijl; *Riepma* Agatha en *Dik* Annette Cornelia, Noorwegen; *Dirks* Vr. Fenna, Norden.

Vertrokken 20 Mei, *Bolmeijer* Uit Vriendschap, Emden; *Getzen* de Harmonie, Hamburg; *Forma* Vr. Jantje, Leer; *Bracht* Esse Mensinga, *v. Ingen* Anna Geertruida en *v. d. Werff* Udo Frederik, Archangel; — 23 *Kruze* Gesiena, Emden; *Kort* Pietronella, Halte; *Rozeboom* Helena Johanna, op avontuur.

LIJST DER NEDERLANDSCHE SCHEPEN welke de Sond gepasseerd zijn.

20 Mei. *de Jonge*, Mina, v. Amst. n. Norrkjöping, m. stukgoed.
Hagedoorn, Cornelia Cath., v. Amst. n. Petersb., m. katoen.
Nagel, Afina Alberdina, v. Amst. n. Dantzig, m. stukgoed.
Regtdoorzee, Dina Elisab., v. Amst. n. Petersb., m. katoen.
Potjewijd, Afiena, v. Liverp. n. Nerva, m. zout.
Hazewinkel, Veendam, v. Newc. n. Riga, m. stukgoed.
de Boer, Aurora, v. Amst. n Petersb., m. suiker.
Wolthekker, Elisab. Ruardi, v. Amst. n. Petersb., m. suiker.
Lovius, Trekvogel, v. Bordeaux n. Petersb., m. stukgoed.
Mulder, Harmonie, v. Newc. n. Petersb., m. boomwol.
Breeland, Gesina Hendrika, v. Rott. n. Petersb., m. boomwol.
Oldenburger, Geppiena, v. Bordeaux n. Koningsb., m. stukgoed.
Engelsman, Gezusters Boll, v. Liverp. n. Petersb., m. stukgoed.
Steen, Sieke v. d. West, v. Liverp. n. Nerva, m. zout.
Dounes, Sieka, v. Amst. n. Dantzig, m. stukgoed.
Helmers, Ida en Emma, v. Lissabon n. Rusland, m. zout.
21 — *Wever*, Maria, v. Harlingen n. Riga, m. ballast.
Nieboer, Cornelia, v. Inverkeithing n. Petersb., m. steenkool.
Carst, Martha Alida, v. Londen n. Petersb., m. katoen.
v. d. Laan, Jacoba Alida, v. Liverp. n. Nerva, m. zout.
Lindeboom, Fransisca, v. Cardiff n. Kroonstad, m. steenkool.
Janninga, Trekvogel, v. Amst. n. Stockholm, m. stukgoed.
Leertouwer, Cornelia, v. Dordr. n. Dantzig, m. ijzer.
Karst, Lambertha, v. Londen n. Petersb., m. stukgoed.
Olthoff, Catharina, v. Newc. n. Petersb., m. cokes.
Doddes, Alberdina, v. Liverp. n. Nerva, m. zout.
Steffens, Johannes, v. Bordeaux n. Riga, m. stukgoed.
Schoon, Antina, v. Sunderl. n. Petersb., m. steenkool.
Maathuis, Afina v. Linge, v. Newc. n. Petersb., m. alkali.
v. d. Laan, Tweelingen, v. Oporto n. Riga, m. wijn.
Visser, Zaanstroom, v. Amst. n. Rugenwalde, m. ijzer.
Heerma, Wilhelm. Johanna, v. Londen n. Koningsb., m. stukg.
Pinksterboer, Gesina, v. Newc. n. Petersb., m. steenkool.
Stenger, Anna Margar. Adriana, v. Bremen n. Petersb.
Lever, Jantina Ikina, v. Amst. n. Petersb., m. stukgoed.
Potjer, Dankbaarheid, v. Amst. n. Petersb., m. suiker.
de Groot, Zeldenrust, v. Londen n. Petersb., m. cement.
Bleeker, Zwaantje Cornelia, v. Antw. n. Petersb., m. boomwol.
de Haan, Aurora, v. Londen n. Petersb., m. cement.
Colle, Jonge Pieter, v. Amst. n. Koningsb., m. stukgoed.
Wessels, Elisab. Macht., v. Liverp. n. Nerva, m. zout.
Roosjes, Maria Beerta, v. Londen n. Petersb., m. wijn.
Jongebloed, Ernst, v. Bergen n. Petersb., m. haring.
Poorta, Tweelingen, v. Londen n. Petersb., m. zwavel.
Bekkering, Beerend. Huges, v. Antw. n. Rostock, m. stukgoed.
v. Deest, Jacobus, v. Liverp. n. Riga, m. zout.
Nepperus, Elisabeth, v. Liverp. n. Petersb., m. katoen.
Orsel, Jantina Cornelia, v. Newc. n. Petersb., m steenk.
Mulder, Grietje de Groot, v. Grimsby n. Petersb., m. katoen.
v. d. Veen, Cornelia Jacoba, v. Havre n. Stettin, m. hout.
Oostra, Annechiena, v. Mariager n. Stettin, m. rogge.
22 — *Wegener*, Gebroeders, v. Rott. n. Petersb., m. boomwol.
Visser, Catharina Maria, v. Amst. n. Petersb., m. suiker.
de Jongh, Dina Immechina, v. Liverp. n. Petersb., m. soda.
Leisler, Eendragt, v. St. Ubes n. de Oostzee, m. zout.
Dood, Selma, v. Grangem. n. Dantzig, m. steenkool.
Jongman, Margretha Augusta, v. Newc. n. Petersb., m. boomw.
Scheppers, Fennegina, v. Rouaan n. Petersb., m. oker.
Blok, Vier Gezusters, v. Londen n. Petersb., m. stukgoed.
Boswijk, Afien Smith, v. Newc. n. Petersb., m. steenen.
Meijer, Henriëtte, v. Newc. n. Petersb., m. cokes.
Ringering, Hilkea, v. Newc. n. Petersb., m. steenkool.
Vos, Catharina Knelsina, v. Bergen n. Petersb., m. harings.

De wind den 18 Mei Z.W., W.; den 19den Z.W.; den 20sten W., W.N.W., N.W.; den 21sten W.N.W., N.N.W.; den 22sten W., N.W.

LAATSTE BERIGTEN.

Binnengekomen.

TEXEL 26 Mei, *Panjer* Heilina, Lissabon.

GIBRALTAR 12 Mei, *Meijer* Alexandria, v. Amst. n. Alexandria.

St. UBES 8 Mei, *v. d. Borden* Visscherij en Handel en 13 *Brandt* Gerardina, Lissabon.

Bij DEAL 23 Mei, *Harten* Australië, v. Rott. en 24 *Haagsma* Doctrina et Amicitia, v. Amst., beide n. Bat.

FALMOUTH 22 Mei, *Cramer* Catharina Johansen, Buenos Ayres, met schade.

IBRAILA 1 Mei, *Boer* Verwisseling en 4 *Schoofelen* Anna, Konst.

CROONSTAD 24 Mei, *Spijkman* Juliana Louisa, Amst.

Vertrokken.

TEXEL 25 Mei, *de Lang* Johanna Christina, Suriname; *Hus* Arend, Genua; — 26 *Crap Hellingman* Agneta, China; *Berk* Jacoba en Christina, Batavia.

VLIE 23 Mei, *Visser* Vrouw Jannetje, Osterrisöer.

HELVOET 25 Mei, *Stoffels* Stad Leeuwarden, Charlestown.

BRIELLE 25 Mei, *Goedknegt* Zouthandel, Gibraltar.

MAASSLUIS 25 Mei, *Hut* March. Margr., Dantz.

DEAL 24 Mei, *Lammers* Maria Jacoba, Bat.

PORTO 16 Mei, *de Jonge* Magrietha, Southampton.

LIVERPOOL 23 Mei, *Potjewijd* Alberdina, Petersb.

In lading.

LONDEN 24 Mei, *Hulshoff* Dorothea Henriëtte, Rott.

SCHEEPSVRACHTEN.

KONINGSBERGEN, 21 Mei. Ofschoon hier in de laatste dagen 30 schepen zijn aangekomen, blijft de vraag vooral voor Nederland en België aanhouden. Naar Amsterdam of de Zaan f 19, de Maas f 20, Antwerpen f 21 à f 22 p. last zaad, de Oostkust 3 sh. p. qr. tarwe, Londen 23 sh. p. ton talk.

DANTZIG, 22 Mei. De vrachtprijzen zijn flaauw en zullen bij meer vrachtzoekende schepen, moeijelijk op de tegenwoordige noteringen kunnen blijven. Naar Harlingen f 18, Amsterdam f 19 p. last hout, Londen 18 sh. p. load balken.

329ste STAATSLOTERIJ.
Prijzen van f 100 en daarboven.
Trekking der Vijfde Klasse.

1ste Lijst. No. 12275 f 1000; no. 8042 en 18538 beide f 200; no. 1652, 3913, 4629, 5464, 11491, 11708, 15604, 16409, 18483 en 19451 ieder f 100.

HANDELSBERIGTEN.

Prijs van het Grof Roggenbrood.
GRONINGEN, 26 *Mei* 1856.
4 Nederl. ℔ 46 cent.

GRAANMARKTEN.
GRONINGEN, 27 *Mei*.

TARWE.	GERST.	Zw. Voer 40 ℔ f 3,50
Oude 70 ℔ f	Winter 52 ℔ f 5,50	- - 42 - - 3,70
N.Oml.1855 68 - 11,75	- 54 - - 5,90	- - 44 - - 3,95
- - 70 - - 12,50	- 56 - - 6,30	BOONEN.
- - 72 - - 13,25	Zomer 54 - - 5,40	Paardeb. f 5,50, f 6, f 6,50, f 7.00.
- Old. 66 - - 10,60	- 56 - - 5,80	
- - 68 - - 11,35	Knobbe 60 - - 6,40	Gr. Erwt. f
- - 70 - - 12,10	- 62 - - 6,80	Graauwe dito f
- - - -	HAVER.	ZADEN, ENZ.
ROGGE.	Dikke 36 ℔ f 3,30	Old. Koolz. f
Inl. 62 ℔ f 8,20	- 38 - - 3,50	Oml. dito f
- 64 - - 8,80	- 40 - - 3,70	N. Aveelz. f
- 66 - - 9,30	- 42 - - 3,90	Zomerzaad f
- 68 - - 9,80	- 44 - - 4,05	G. Mosterdz. f
BOEKWEIT.	- 46 - - 4,20	Lijnzaad f
Gr. Zd. 64 ℔ f 8,45	- 48 - - 4,35	Dederzaad f
- - 66 - - 8,85	- 50 - - 4,50	Gr. Gort f 8,50, f 9,00, f 9,50.
- - 68 - - 9,25	W. Voer 36 - - 3,25	Parel dito de 100 ℔ f 12,50 tot f 17
Zw. - 64 - - 8,25	- - 38 - - 3,45	
- - 66 - - 8,65	- - 40 - - 3,65	Raapolie per vat f 45
Veen 64 - - 8,15	Zw. - 36 - - 3,10	
- 66 - - 8,55	- - 38 - - 3,30	

Bij ruimer aanvoer van granen, was de handel heden in eene betere stemming. — Tarwe 25 ct., rogge 10 ct. en boekweit 15 ct. hooger verkocht. — Gerst ruim prijshoudend. Dikke en Voerhaver 20 ct. hooger, en Zwarte 10 ct. hooger afgaande. — Beste Boonen mede wel zoo goed te plaatsen, afwijkende soorten minder begeerd. — Gort in een doen.

AMSTERDAM, 24 *Mei*. In Riga Poolsche Rein hennep, dito uitschot en Petersb. Halfrein werd tot vorige prijzen gedaan. Er is aangekomen: Riga lange Heede, dito halflange dito en Poolsche Heede.

AMSTERDAM, 26 *Mei*. Tarwe met eenigen handel aan cons., Poolsche tot ruim vorige, roode en witte tot wat hoogere prijzen: 127, 128 ℔ o. b. Pools. f 570, f 580; 128 ℔ o. en n. dito f 558; 126 ℔ dito f 532; 125, 127 ℔ o. roodb. dito f 506, f 530; 129 ℔ dito f 550; 128 ℔ Nassaud. f 440; 128 ℔ Rijn f 415, f 420; 160 ℔ Bovenl. Ris f 470; 127 ℔ Norder f 395; 123, 125 ℔ Fries. f 425, f 440; 128 ℔ o. b. Pools. f 565. — Rogge ter binnenl. consumtie tot veelal wat hoogere prijzen verkocht: 121 ℔ j. Pommer f 300; 120 ℔ ger. dito f 285; 125 ℔ Amerik. f 330; 120 ℔ fijne Zweeds. f 300; 120 ℔ o. Pruis. f 308; 123 ℔ Donau f 315; 116 ℔ gedr. f 290; 116 ℔ n. Inl. f 290, f 296; 115 ℔ dito f 290; 117 ℔ dito f 295 aan de Zaan. — Gerst prijshoudend: 113 ℔ Deensche f 233; 108 ℔ Chevalier f 225; 98 ℔ Vries. Winter f 191. — Haver: 83 ℔ fijne f 132. — Boekweit prijshoudend: 123 ℔ Nijkerk. f 298; 121 ℔ Holst. f 285.

Koolzaad op het najaar 1½ p. vl. hooger: Deens. 68 p. vl.; op 9 vat in Oct. en Nov. 71½ p. vl. — Lijnzaad zonder handel. — Raapolie dadelijk in een doen, op levering van het najaar merkelijk williger: op 6/w. f 44,75; vlieg. f 43,50; Sept., Oct., Nov. en Dec. f 40,25 a f 40,50. — Lijnolie vast: op 6/w. f 34,75; vlieg. f 33,25 a f 33,50; Sept. en Oct. f 31,50; Nov. en Dec. f 31,25 a f 31,50. — Raapkoeken f 85 a f 88. — Lijnkoeken f 9 a f 12½.

ROTTERDAM, 24 *Mei*. Granen. Rogge: 151 pd. Engelsche f 335; 141 pd. Stockh. f 300.

SCHIEDAM, 24 *Mei*. Moutwijn f 21,50; Jenever f 27; Amst. Proef f 28,25.

LONDEN, 23 *Mei*. Tarwe blijft voor Frankrijk en België gevraagd; ook Portugal en Spanje schijnen behoefte te gevoelen. Voor inl. tarwe werden heden de prijzen van l.l. Maandag bedongen; vreemde bij beperkten omzet onveranderd. Gerst, Boonen en Erwten bedongen de hoogste notering van Maandag. Haver 6 p. a 1 sh. duurder.

Van den 26sten. Graanmarkt flaauw. Engelsche Tarwe 1 sh. lager. Buitenl. met weinig vraag. Gerst vast. — Haver, Boonen en Erwten 1 sh. hooger.

BOTERMARKTEN.

GRONINGEN, 27 *Mei*. De prijs der Boter was heden als volgt: 1ste soort ½ ton f 18 a f 18,50, 1/16 ton f 9.

LEEUWARDEN, 23 *Mei*. De prijs der Boter was heden f 44.50.

AMSTERDAM, 26 *Mei*. De prijs der Boter was heden als volgt: Vriesche f 49 a f 51; Kuinder f 48 a f 50; Kamper f 49 a f 51; Deventer f 40 a f 44; Zwolsche f 45 a f 48.

LONDEN, 23 *Mei*. De aanvoer van Boter bedroeg: van Harlingen 12,132 v., Havre 1987, Ostende 715, Antwerpen 236, Amst. 32, Rotterdam 3483, Hamburg 567, Boulogne 90. Boter door groote aanvoeren lager: beste Vriesche 108 sh., surplus 100 a 102 sh., 2de soort 90 a 92 sh., beste Holl. 88 a 90 sh., Kamper en Zwolsche 104 a 108 sh., Besscher 88 a 92 sh.; Groninger 90 a 94 sh.; Emden en Leer 98 sh., Holsteinsche en Kiel 108 a 112 sh., Fransche 90 a 92 sh.

Van den 26sten. Boter (Friesche) 104 sh.

VEEMARKTEN.

GRONINGEN, 27 *Mei*. De markt was heden vrij goed van rundvee voorzien, doch de handel lusteloos; vroegmelkte koeijen van f 70 tot f 120, ééne werd er verkocht voor den prijs van f 165; vaalmelkte dito 10 a 25 cents de 5 ons; de aanvoer van schapen en lammeren overtrof heden nog dien van de vorige week: er zullen omstreeks 400 stuks aanwezig geweest zijn; schapen met wol van f 11 tot f 16; geschoren dito van f 7 tot f 11; lammeren van f 2,50 tot f 6; de verkoop was tamelijk, varkens ruim ter markt met willigen handel, oude varkens van f 20 tot f 40; biggen van f 4 tot f 20.

LEEUWARDEN, 23 *Mei*. De markt was heden ruim voorzien en de handel levendig; er waren 80 vette-, 900 à 1000 melk- en kalfkoeijen ter markt, die allen gereede koopers vonden. Vette kalvers, 100 stuks, waarvan de goede soorten prijshoudend zijn. Vette varkens weinig gepresenteerd en daardoor tegen extra hooge prijzen afgezet; het getal biggen bedroeg 300 à 350. In vette schapen was de handel vlug en ook melk- en weideschapen zijn prijshoudend; er waren 1000 à 1100 ter markt.

NORG, 24 *Mei*. De aanvoer van vee alhier ter markt gevoerd was tamelijk en de handel in melk- en kalfkoeijen vlug. Zij werden tot hooge prijzen afgezet, van f 100 tot f 140; vaalmelkten van 12 tot 16 cents de 5 ons. De aanvoer van paarden was ook aanzienlijk en er werden mede hooge prijzen voor besteed, van f 200 tot f 400; de handel vlug.

LONDEN, 23 *Mei*. De veemarkt nog al ruim voorzien en de kooplust niet groot zijnde, waren de prijzen iets lager, geldende puike ossen 4 sh. 4 p. a 4.6 per 8 pond.

Van den 26sten. De aanvoer aan de veemarkt bestond uit: 3866 runderen, 94 kalveren en 23,160 schapen. De stemming was iets beter.

EFFECTEN-BEURS.
AMSTERDAM, 26 *Mei*.

NEDERL., Werk. Schuld 2½ pCt. 63⅝, $63\frac{11}{16}$, 63⅝; Dito Dito 3 pCt. $75\frac{1}{16}$, 75¼, $75\frac{1}{16}$; Dito Dito 4 pCt. 93¾, 93⅝, $93\frac{7}{16}$; Handelmaatsch. 4½ pCt. 133. — BELGIE, 2½ pCt. 50⅞; Dito bij *Rothschild* 2½ pCt. 51, $51\frac{1}{16}$. — SPANJE, Onb. Stukken 1¼ pCt. $25\frac{3}{16}$, 25⅜, $25\frac{3}{16}$; Dito 3 pCt. 45⅝; Dito Binnenl. a 6/m. 3 pCt. $40\frac{13}{16}$, 41⅛, $40\frac{13}{16}$; Coupons-Bewijzen 6¼, $6\frac{5}{16}$. — PORTUGAL, te Londen 3 pCt. $45\frac{7}{16}$, $45\frac{9}{16}$, $45\frac{7}{16}$. — RUSLAND, Oblig. *Hope en Co.* 1798 en 1816 5 pCt. 102¼, 102¾, 102¼; Dito Dito 1828 en 1829 5 pCt. 101⅛, 101⅜; Dito bij *Hope* 4 pCt. 84¼; Dito bij *Stieglitz en Co.* 4 pCt. 83⅜, 83¾; Cert. v. Inschr. in Assign. 6 pCt. 63¼. — POLEN, Certific. 4 pCt. 78.

OOSTENRIJK, Metall. 5 pCt. 78¾, 79¼, $78\frac{15}{16}$; Dito Nationale 5 pCt. $79\frac{9}{16}$, 80, 79¾; Dito 3½ pCt. 39; Dito Nieuwe 1847 2½ pCt. $40\frac{5}{16}$, 40¼, $40\frac{7}{16}$; Dito 1851 en 1852 2½ pCt. $40\frac{5}{16}$, 40⅜, $40\frac{7}{16}$; Dito Nieuwe en Dito 1854 5 pCt. 85, 85⅛, $85\frac{1}{16}$; Nap. Certific. bij *L.* en *B.* 5 pCt. 105¼; Braz. 5 pCt. 96¾; Mexik. $22\frac{1}{16}$, ⅛; Dito Onb. $22\frac{1}{16}$, ⅛; Gren. 17, ⅛; Dito Onbep 17, ⅛; Dito Uitg. $7\frac{5}{16}$; N. Ecuador $14\frac{13}{16}$, 15; 5 pCt. Russen bij *Stieglitz* 5de Serie 90¾, 91; Dito 6de Serie 91¼, 92¼, 91⅛.

Holl. fondsen waren heden iets minder vast, zonder dat de handel daarin eenige bijzondere levendigheid vertoonde. — Van vreemde effecten waren de meeste soorten van Russ. meer aangeboden, bij geanimeerden omzet in 5 pCts. bij *Stieglitz*. — Oostenrijksche waren insgelijks, bij vrij levendige affaire, ongunstiger gestemd. — Spaansche, die aanvankelijk, tot verbeterde koersen meer gewild waren, zijn ten slotte, ten gevolge van eenige verkoopen, iets flaauwer gebleven.

Oostenr. Cred. f 294, f 280; Spaansche dito f 106, f 105; Dito bij *Rothschild* f 236, f 237, f 234, f 235½; Aand. Beijersche Spoorw. f 45½, f 45.

Koers van het Geld: Beleen. 4; Prolong. 4½, 5, 4½; Disc, 4 pCt.

Laatste prijzen te 5 uur: Integralen 63⅝; Spaansche 1¼ pCt. $25\frac{3}{16}$; Binnenl. 3 pCt. $40\frac{13}{16}$; Metall. 5 pCt $78\frac{15}{16}$.

ADVERTENTIEN.

*** Van af den 16den tot en met den 23sten Mei is bij de **TYPHUS-COMMISSIE** het onderstaande aan GELD en KLEEDINGSTUKKEN ontvangen:

Bij Ds. W. GERHARDS: Van N. N., voor de huishouding van ...., of ter beschikking van de Typhus-commissie, een muntbiljet, no. 591, T. H., groot f 10.

Bij Jhr. Mr. O. Q. I. J. VAN SWINDEREN: Van N. N. f 5.

Bij Dr. R. J. TELLEGEN: Van N. H. een stuk katoen, van N. N. f 2.50; van N. S. f 5.

Bij Dr. A. H. SWAAGMAN: Van N. N. f 5.

Bij Dr. D. DE VRIES REILINGH: Van mevrouw X. een muntbiljet, no. 733, G. P., à f 10; van den heer N. twee muntbiljetten no. 537. C. X. en 992 D. P., à f 10.

Bij den Heer E. DOMMERING: Van N. N. f 5.

Bij Jhr. Mr. W. C. A. ALBERDA VAN EKENSTEIN: van F. een muntbiljet, à f 10.

Bij Dr. G. A. STRATINGH: Van N. N. eene partij gebruikte vrouwen kleederen.

Te zamen aan geld f 72.50.

Onder het te kennen geven van onzen HARTELIJKEN DANK voor deze giften, herhalen wij onze bede om GELD of KLEEDINGSTUKKEN voor de arme lijders, wier verzorging wij ons ten doel stellen, en wier aantal, zooals u voor eenige dagen in de Courant is medegedeeld, nog steeds vermeerdert.

Ieder der ondergeteekenden belast zich gaarne met de ontvangst van geld of kleedingstukken.

GRONINGEN, 28 Mei 1856.

De Typhus-Commissie voorn.:
Dr. D. DE VRIES REILINGH, *Voorzitter.*
Ds. W. GERHARDS, *Vice-Voorzitter.*
Dr. G. ACKER STRATINGH, *Secretaris.*
Jhr. Mr. J. W. J. DE MAREES VAN SWINDEREN, *Vice-Secretaris.*
Jhr. Mr. W. C. A. ALBERDA VAN EKENSTEIN, *Penningmeester.*
Jhr. Mr. M. BACKER.
E. DOMMERING.
Dr. M. J. KEISER.
Dr. A. H. SWAAGMAN.
Jhr. Mr. O. Q. I. J. VAN SWINDEREN.
Dr. R. J. TELLEGEN.
Dr. P. TRESLING.

*** **VERGADERING** van het DEPARTEMENT *GRONINGEN* DER NEDERLANDSCHE MAATSCHAPPIJ ***ter Beverdering van Nijverheid***, op MAANDAG den 2den Junij 1856, des avonds te 7 uur, in het CONCERTHUIS te *Groningen*. — BEHANDELING der PUNTEN van BESCHRIJVING voor de ALGEMEENE VERGADERING, en van het ONTWERP der NIEUWE WET. — BENOEMING van AFGEVAARDIGDEN ter ALGEMEENE VERGADERING, ENZ.

De Secretaris bij het Departement:
S. M. S. MODDERMAN.

Mejufvrouw **W. J. HUIJGENS, Institutrice** te ***DOKKUM***, neemt de vrijheid aan OUDERS en VOOGDEN te berigten, dat op haar INSTITUUT de **VACANTIE den 20sten Junij e.k.** een' aanvang neemt **en den 9den Augustus** de School weder **geopend** wordt. PROSPECTUSSEN zijn op franko aanvrage te bekomen, te *Groningen* bij den Weled. Heer MEINESZ; te *Leeuwarden* bij den WelEd. Heer HAMSTRA, te *Dokkum* bij den WelEd. Heer PRUIM, bij den Boekhandelaar A. SCHAAFSMA en bij de INSTITUTRICE zelve.

SALON DES VARIÉTÉS
van J. E. DUPORT,
van ***Amsterdam;***
staande de wélingerigte **SCHOUWBURGTENT** op de **Groote Markt**, naast het **Stadshuis.**
Op WOENSDAG den 26sten Mei 1856:
Tot zekere en finale sluiting:

DON CÉSAR DE BAZAN,
groote Vaudeville in 5 Bedrijven, naar het Fransch.
NA HETZELVE:

DE KODDIGE MISVATTING,
Vaudeville in één Bedrijf, naar het Fransch.
Aanvang te 8 uur.

GRAND THEATRE DES VARIÉTÉS
VAN
A. van LIER, J.zn.
WOENSDAG den 28sten Mei:
(*tot sluiting der Kermis*):

JULIUS VAN SASSEN,
beroemd Tooneelspel in 5 Bedrijven.
Daarna:

HET HUISHOUDEN DER DIENSTBODEN,
Vrolijke Vaudeville in een Bedrijf.

De ondergeteekende neemt deze gelegenheid te baat, om het geachte Groninger Publiek zijnen DANK te betuigen voor den bijval zoowel, als het trouwe bezoek alhier ondervonden. Hij hoopt in het volgende jaar op die zelfde gunst te mogen rekenen en zal zich beijveren, door soliditeit en opvoering van zedelijke stukken zich die protectie meer en meer waardig te maken.

A. VAN LIER, J.ZN

*** Met permissie van het GEMEENTEBESTUUR van **Dokkum**, gedenken eenige KASTELEINS aldaar, op DINGSDAG den 3den Junij e.k., des namiddags te 2 uur, ter gelegenheid van de **Kermis**, te laten **Verhardraven** en wij te verseren:

Een fraai modern Zilveren THEESERVIES en dito TAFELSCHEL, door alle Paarden, die tot genoegen der Keurmeesters zijn.

De Aangifte bij JAN JONKER, in *de Benthem* te *Dokkum*, des middags te twaalf uur.

HUWELIJKS-, GEBOORTE- EN STERFBERIGTEN.

*** Ondertrouwd:

Mr. J. L. TONCKENS
met
J. H. VAN SONSBEECK.

GRONINGEN, 22 Mei 1856.
Eenigste kennisgeving.

*** Ondertrouwd:

Mr. A. LIJPHART
met
L. J. CLEVERINGA.

'T ZANDT, 22 Mei 1856.
Familie, Vrienden en Bekenden gelieven deze algemeene tevens als bijzondere kennisgeving aan te nemen.

*** Getrouwd:

ONNO POST
met
GRIETJE DIJKHUIS.

BEERTA, 20 Mei 1856.

*** Getrouwd:

E. WUFFING,
van *Zuidlaren*,
met
J. HOMAN,
van *Tinarlo*.

VRIES, 23 Mei 1856.

*** Getrouwd:

H. KIP
met
C. KRAAN.

NOORDDIJK, 26 Mei 1856.

*** Heden beviel van eene welgeschapen DOCHTER ELSINA DE JAGER, geliefde Echtgenoot van
N. TIMMER.

GARMERWOLDE, 24 Mei 1856.

*** GRONINGEN, 25 Mei 1856. Heden beviel voorspoedig van eenen *ZOON* de HoogWelGeboren Vrouwe E. A. LEWE VAN NIJENSTEIN, geb. ALBERDA VAN MENKEMA.

*** Heden beviel door Gods goedheid zeer voorspoedig van eene DOCHTER E. C. BOERMA, geliefde Echtgenoot van
Dr. G. MEEZENBROEK.

VEENDAM, 25 Mei 1856.

*** Bevallen van eene DOCHTER T. D. NIEMEIJER, geliefde Echtgenoot van
G. HEIKENS.

GRONINGEN, 26 Mei 1856.

*** APPINGEDAM, 26 Mei 1856. Voorspoedig bevallen eene *DOCHTER* C. E. VAN DER LOEFF — CLEVERINGA.

*** Heden overleed, tot onze bittere droefheid, ons geliefd eenig Kind, JACOB, in den ouderdom van vier maanden.

GRONINGEN, 23 Mei 1856.
Dr. J. BAART DE LA FAILLE, JR.
W. C. STAR BUSMANN.
Eenige kennisgeving.

*** Naauwelijks één jaar gehuwd, waarin God ons een Kind gaf en ontnam, ontaliep heden morgen zóó onverwachts, mijne lieve Gade MARCHIEN VAN DIJKEN, nog maar 27 jaren oud.

GRONINGEN, 24 Mei 1856.
AZM. GROEN,
Vleeschhouwer.

*** Heden ontsliep zacht en kalm, mijne dierbare Echtgenoot JENNEKE SIJPKENS, in den ouderdom van bijna eenenzestig jaren.

MIDWOLDE, 25 Mei 1856.
F. J. HOUWEN.

*** Onze onvergetelijke oudste Zoon en Behuwdzoon, JOHANNES MARISSEN VAN LOON, eerst *Predikant bij de Hervormden te Hoogezand*, later te *Kampen*, is den 21sten dezer aan de gevolgen eener zielsziekte te *Uithuizen* overleden, in den ouderdom van slechts 31 jaren.

In gezonde dagen steeds de lust en de vreugde zijner Betrekkingen, was zijn kort leven rijk in arbeid en in liefde.

Innig wordt hij door ons en de onzen, en gewis ook door velen, die hem kenden en liefhadden, betreurd.

APPINGEDAM, 25 Mei 1856.
J. POTTER VAN LOON.
W. T. POTTER VAN LOON—BROUWER.

Neêrlands Plantenschat
OF
LANDHUISHOUDKUNDIGE FLORA,
BEHELZENDE
eene beschrijving der Onkruiden, vergiftige en nuttige Inlandsche Planten en der in onzen Landbouw gekweekte Gewassen; DOOR

H. C. VAN HALL,
Hoogleeraar te Groningen.

Dit Werk, vervat in één rojaal Octavo Boekdeel en verrijkt met tweehonderd achtentachtig Afbeeldingen, is bij den Uitgever **G. T. N. SURINGAR**, te *Leeuwarden*, en voorts, op aanvrage, in alle Boekwinkels verkrijgbaar voor **ƒ 8,90.**

*** Bij **L. SCHIERBEEK**, te *Leeuwarden*, is uitgegeven en verder te bekomen:

TWEEDE DRUK VAN
LESSEN
OVER DE
WELLEVENDHEID.

Naar de vijfde Fransche uitgave, nagezien door Mr. *C. M. A. SIMON VAN DER AA*,
Procureur te *Leeuwarden.*

Eene Handleiding om in verschillende betrekkingen des levens zich wellevend te gedragen, benevens eene opgave der regelen van wellevende manieren, die men in acht moet nemen bij gezellig verkeer, aan Tafel, op Concerten, Bals, op Reis, in den omgang met de Schoone Sekse; over de welvoegelijkheid, der Schoone Sekse bijzonder eigen; over de Godsdienstige welvoegelijkheid; over de welvoegelijkheid in den Briefstijl in acht te nemen, als: de kunst van Brieven te schrijven, het Ceremoniëel in den Briefstijl, en over den in- en uitwendigen vorm der Brieven.

In verguld gekleurden band à ƒ 1.20. Ingenaaid à 90 Ct.

*** Bij de Boekhandelaren WEDW. **G. GOOSSENS**, te *Amsterdam*, is uitgegeven:

Het PORTRET van
Dr. L. S. P. MEIJBOOM,
gegraveerd door *CH. ED. TAUREL*, naar de Schilderij van *LOUIS KOOPMAN.*

Prijs: Proefdruk op Chineesch Papier........ ƒ 5—00.
„ gewone Druk................................ „ 3—00.

Het Portret is voorhanden bij den Boekh. **J. B. WOLTERS.**

AANBESTEDING.

De KERKVOOGDEN der HERVORMDE GEMEENTE te *FARMSUM* gedenken, op ZATURDAG den 7den Junij eerstk., ten Huize van R. ZOMERMAN aldaar, bij enkele inschrijving aan te besteden:

Het AFBREKEN van den OUDEN en het in 1856 en 1857 HERBOUWEN van eenen geheel NIEUWEN TOREN; volgens BESTEK en VOORWAARDEN, als ter inzage zullen voorliggen, te *Groningen* bij den Heer UITHOF, en te *Farmsum* bij ZOMERMAN voornoemd.

De INSCHRIJVINGS-BILJETTEN moeten worden ingeleverd op den dag der Aanbesteding, des morgens **vóór elf uur**, waarna dadelijk de opening zal geschieden, terwijl inlichtingen zijn te bekomen bij den Heer MARIS, Architect te *Groningen*, alsmede (en inzage der Teekeningen) bij den Administrerenden Kerkvoogd, Mr. D. BONTHUIS.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente *Delfzijl* brengen bij deze ter kennis van Gegadigden, dat door hen op MAANDAG den 9den Junij e.k. zal worden

UITBESTEED:

Het gewoon jaarlijksch Onderhoud der Havenwerken te Delfzijl en het doen van eenige Vernieuwingen daaraan; waarvan de Voorwaarden van af heden zullen ter lezing liggen in het GEMEENTEHUIS te *Delfzijl.*

DELFZIJL, 26 Mei 1856.
Burgemeester en Wethouders voornd.:
J. V. C. WICHERS.
De Secretaris:
B. DIJK.

ONDERLINGE
BRANDWAARBORG-MAATSCHAPPIJEN.

Het BESTUUR van het *VIERKARSPELEN BRAND-CONTRACT* voor en in de Gemeenten *BEERTA, FINSTERWOLDE* en *MIDWOLDE*, brengt door deze ter kennis der DEELGENOOTEN, dat op DINGSDAG den 3den Junij 1856, 's namiddags te twee uur, in het GEMEENTEHUIS te *Beerta*, de **jaarlijksche Rekeningen en Verantwoordingen, en voor de Waarborgen der Gebouwen en voor de losse Goederen**, zal plaats hebben en verder het **benoemen van een Lid in het Bestuur** voor het Karspel *Nieuw Beerta*, voor de gewone aftreding.

De DEELGENOOTEN van de **losse Goederen** bij deze te herinneren aan de voldoening der gewone Jaarlijksche Contributie van **tien Centen** van iedere **HONDERD GULDENS WAARBORG**, vóór den 1sten Augustus 1856, aan den Secretaris en Ontvanger.

Diegenen, welke hun AANDEEL in de Uitdeeling voor de **waarborgen der Gebouwen** nog niet ontvangen hebben, worden verzocht, sulks te komen ontvangen.

Zij, die **Panden hebben aangekocht** die nog ten name van de Verkoopers of Erven staan, worden in hun belang herinnerd, in geval zij DEELGENOOTEN willen blijven, sulks ten **hunnen name te doen overteekenen**, ten einde bij onverhoopt ongeluk niet van hun Regt ontzegd te zijn.

Het Bestuur voornoemd:
K. EBELS, *President.*
B. CRAKER, *Secretaris en Ontvanger.*

Stoomvaart
VAN
HARLINGEN OP LONDEN.

Het Nederlandsch **IJZEREN STOOMSCHIP *WEST-FRIESLAND*,** Kapt. G. E. SWART, vertrekt geregeld ELKEN WOENSDAG van *Harlingen* naar *Londen.*

De Boot zal daarvoor 's DINGSDAGS in *HARLINGEN* komen, om GOEDEREN en VEE in te nemen. — Adres voor PASSAGIERS, GOEDEREN en VEE bij den Agent en Expediteur
J. VELLINGA,
Cargadoor.

Stoomvaart
VAN
HARLINGEN OP HULL.

Het Nederlandsche **IJZEREN RADERSTOOMSCHIP** 1ste kl. ***"GRAAF VAN RECHTEREN"***, Kapt. D. VOET, vertrekt geregeld IEDEREN ZATURDAG van **HARLINGEN** naar **HULL**. — Adres voor PASSAGIERS, VEE en GOEDEREN bij den Agent en Expediteur te *Harlingen*,
J. VELLINGA,
Cargadoor.

DE VERKOOPING VAN PANDEN,

welke in de maanden **Februarij, Maart** en **April 1856** in de **BANK van LEENING** zijn **verzet**, en geteekend met de Letters **D, E** en **F**, zal plaats hebben op **WOENSDAG** en **DONDERDAG** den **11den** en **12den Junij.**

HEDEN TE BEZIEN,

van 2—6 uur, in het Verkooplokaal in de Oosterstraat alhier: de **MEUBELAIRE GOEDEREN**, welke op MORGEN, DONDERDAG den 29sten dezer, zullen worden verkocht.

HEKKEMA & BARLINCKHOFF.

VRIJDAG den 30sten Mei a.s.,

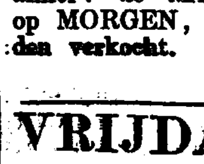

des middags te 12 uur, zal, op de Groote Markt alhier, publiek worden verkocht: eene **BAROUCHET** en **KAPWAGEN**, benevens eenige andere **GOEDEREN.**
HEKKEMA & BARLINCKHOFF.

Houtveiling,

ONDER WERKELIJKE HOUTKOOPERS, op ZATURDAG den 31sten Mei 1856, des voormiddags te 11 uur, ten Huize van den Logementhouder G. TER STEEG, te *Delfzijl*, van:

Eene partij van onderscheidene Havens aangevoerde **HOUTWAREN**, bestaande in Masts en Vorenmasts VUREN en OOSTZEESCH GREENEN en VUREN BALKEN, eene groote partij JUFFERS, ELLEJUFFERS, KOLDERS, ELLINGS, ENZ., ENZ.

NB. Eene partij JUFFERS, VUREN en GREENEN BALKEN en GREENEN DEELEN zullen voetstoots worden verkocht.

Mr. H. J. OFFERHAUS, *Nots.*

VEILING VAN EENE LADING
ZEEUWSCH IJPEN HOUT,

van 11 tot 22 Duimen dikte, op ZATURDAG den 31sten Mei, des namiddags te 2 uur, bij den Zaagmolen van J. M. MEIHUIZEN, te *Wildervank.*

Houtveiling,

te *Winschoter*, vroeger gezaghoudend, op **ZATURDAG den 31sten Mei 1856;** waarvan een gedeelte voetstoots zal worden verkocht.

MAX. PH. WENNIGER,
Notaris.

*** Na bekomen Regterlijke magtiging, zijn de Erven van wijlen B. J. BOUWES en Vrouw voornoemens, in de maand Junij 1856 in het openbaar te verkoopen:

I. Hunne **BOEREN BEHUIZING** en **SCHUUR**, met de IN ALLE LINIEN VERERVENDE BEKLEMMING van 25 B., 78 R. en 80 Ellen LAND.

II. Den EIGENDOM daarvan.

III. De VASTE, ALTIJDDURENDE BEKLEMMING van 2 B., 18 R. en 50 Ellen LAND, doende jaarlijks tot vaste huur ƒ 12—50.

Alles onder *Scheemda*, in de nabijheid van den Grindweg en het Kanaal; voor eene **Buitenplaats** zeer aangenaam gelegen.

Mr. S. REIJNDERS, *Notaris.*

EXQUISE

PORT À PORT,
MADERA- en
BORDEAUXWIJNEN,

eigen directe aanvoer,
zijn voortdurend tot billijke prijzen te bekomen bij
J. P. M. AMSHOFF, te *Groningen*,
voorheen FIRMA J. HUGES.

N.B. Verlangt een' **flinken BEDIENDE.**

De Stoomkracht,

VEREENVOUDIGD EN DIRECT WERKENDE
TOEGEPAST OP

Zaagmolens, Pel- en Graan- of Maalmolens.

Voor bovenstaande uitvinding zijn de ondergeteekenden, bij Z. Ms. besluit van den 3den April 1856, **geoctrooijeerd**, en brengen mitsdien ter kennis van belanghebbenden, dat daardoor:

I. De **inrigtingen eenvoudiger** en **minder kostbaar** in aanleg en onderhoud zijn.

II. Dat de **Zaagramen** op eene zeer gemakkelijke wijze af en aan kunnen gezet worden, en men dus even goed een' **Molen** met één en twee Ramen, als niet meerderen kan inrigten.

III. Dat voor de **Pelmolens**, de andere zoo nadeelige, onregelmatige beweging, bij deze wijze van werken, geen nadeel kan uitoefenen, en eindelijk:

IV. Wordt **kracht** en alzoo **brandstof** bespaard.

Hun geoctrooijeerd vereenvoudigd systeem voor **OLIEMOLENS**, reeds met goed succes in onderscheidene der voornaamste **Stoomfabrieken** toegepast, is ook met voordeel aan te wenden in **Windmolens.**

Iederen **eersten Dingsdag** in de maand, is een LID der FIRMA te *Groningen*, in het Logement *de Zeven Provinciën*, aan de Groote Markt, en iederen **eersten Vrijdag** in de maand te *Leeuwarden*, in het Logement *het Wapen van Vriesland*, op het Schavenek, tot het geven van **inlichtingen** omtrent de uitvoering van het bovenstaande en van alle andere *Werktuigen*, *Polderbemaling* en *Gebouwen.*

C. VERLOOP en ZOON.

Kropsalade,

St. Ct. de Krop, beroemde ASPERSIESKER, à 75 Ct., bij **L. DE BOER**, in de N. **Boteringestraat.** Hij noodigt ieder uit om zich te verzekeren, dat er in zijn Tuin geen Mestkoop aanwezig is noch ooit geweest is.

2 Schoenmakersknechten,

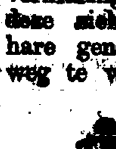

waarvan een zijn Werk goed verstaat, kunnen dadelijk WERK bekomen bij H. LIJSTING, Mr. Schoenmaker te *Thesinghe.*

Jufvrouw STEULTJES, geb. JONKER, eerste Rozengracht, bij de Ravenbrug, te *Amsterdam*, is in vier weken tijds door het gebruik van een **GOLDBERGERSCHEN KETTING** radicaal genezen van eene verlamming van het regterbeen door rheumatische pijnen veroorzaakt. Het was van onder den voet tot boven de knie sterk opgezwollen en zwaar als lood, de gewrichten waren stijf en uiterst pijnlijk. Reeds den eersten nacht hielp de Ketting en had er merkelijke verzachting van pijn plaats, in 8 dagen had deeze opgehouden en kon de patient al weer alleen het bed uitkomen; zoo nam zij dagelijks in beterschap toe, tot zij heden, den 16den Mei, zelve naar ons toe gekomen is om deze verklaring af te leggen. Zij weet dat er velen zijn die aan deze ziekte lijden, en uit deernis en mededoogen verzocht zij hare genezing algemeen bekend te maken, om anderen den weg te wijzen hoe zij van hun lijden bevrijd kunnen worden.

VERKOOPHUIS.

Alle **rheumatische** ziekten, verlammingen, gewrichtspijn, oorpijn, kiespijn, maagkramp, krampkoliek, kramp in de borst en in de kuiten, knubbeljicht, verstijving in de leden, aangezigtspijn, zenuwziekten worden zeker en spoedig door **GOLDBERGER'S KETTINGEN** genezen.

Zij kosten ƒ 1.80, ƒ 2.70, ƒ 3.60, ƒ 5.40.

Amsterdam, VERKOOPHUIS; *Assen*, H. P. A. VAN GORCUM; *Delfzijl*, A. W. C. KEIJZER; *Groningen*, C. RIKKERS en M. GAASBEEK; *Hoogezand*, F. M. DIKEMA; *Meppel*, A. JEULEN en Co.; *Nieuwolda*, R. P. v. CALCAR; *Noordbroek*, W. B. TEDINGA; *Pekela*, J. T. FELDBRUGGE en FELDBRUGGE en Co.; *Stads-Kanaal*, H. KREKEL; *Steenwijk*, K. TIMMERMANS; *Veendam*, S. SAVENIJE; *Winschoten*, G. WASMAN, en in de bekende Depôts in de andere Steden.

CIBARIA SALUBERRIMA,
IN PLAATS VAN
REVALENTA ARABICA.

Het **heilzaamste voedsel** voor jonge Kinderen, is proefondervindelijk bewezen de CIBARIA te zijn. Het **kind** van den Heer W., te *'s Gravenhage*, levert, onder meer voorbeelden, hiervoor een onloochenbaar bewijs. — Voor zwakke magen kan niets beters worden gebruikt tot versterking, dan de CIBARIA. In *Amsterdam, Haarlem, Rotterdam, Sneek* en elders hebben de uitkomsten dit bewezen. Bovendien bevordert zij den **omloop** van het bloed, regelt alle natuurlijke afscheidingen, versterkt daardoor het ligchaam en door hare heilzame werking op de hersenen, schenkt zij eene opgeruimdheid en vrolijkheid, die levenslust aankweekt. Smakelijker en spoediger werkende dan **du Barry's Revalenta**, bezit zij overigens dezelfde eigenschappen bij **eenen veel lageren prijs** (voor 45 Cts. ontvangt men evenveel CIBARIA, als bij de **Revalenta** 87½ Cts. kost).

De **CIBARIA** wordt afgeleverd in **blikken bussen**, inhoudende 12½, 25 en 50 Ned. Looden, voor 45 Cts., 80 Cts. en ƒ 1,60; de **Prima** voor 75 Ct., ƒ 1,40 en ƒ 2,50, te *Groningen* bij den Heer R. T. TIDDENS; verder in de bekende **Depôts** en aan het MAGAZIJN te *'s Gravenhage*, bij den Fabrikant J. A. VAN WIJK.

Te *Groningen*, bij de Erven C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA.